

Näringsutskottets betänkande 2019/20:NU16

Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering

Sammanfattning

Utskottet föreslår fyra tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om insatser för att förenkla för företag.

- Regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige.
- Regeringen bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna.
- Regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter.
- Regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler då nya lagar och regler införs.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående insatser. Därutöver föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

I betänkandet finns 11 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP). I fyra reservationer (S, V, MP) föreslås att riksdagen inte ska göra några tillkännagivanden till regeringen. I betänkande finns även ett särskilt yttrande (L).

Behandlade förslag

Skrivelse 2019/20:42 Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering.

Fyra följdmotioner med anledning av skrivelse 2019/20:42.

Cirka 70 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering	7
Skrivelsen.....	7
Motionerna	10
Vissa kompletterande uppgifter	12
Utskottets ställningstagande.....	14
Regelförenkling för företag	16
Motionerna.....	16
Vissa kompletterande uppgifter	24
Utskottets ställningstagande.....	31
Reservationer	37
1. Förenklingsuppdrag, punkt 2 (S, V, MP).....	37
2. Programmet Serverat, punkt 3 (S, V, MP).....	38
3. Digital samverkan, punkt 4 (V)	38
4. ”En dörr in”, punkt 5 (M, C, KD, L)	39
5. Tidsgräns för handläggningstider, punkt 6 (M, SD)	40
6. Solnedgångsklausul, punkt 7 (S, V, MP).....	41
7. Implementeringsråd, punkt 8 (SD, KD).....	41
8. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (M).....	42
9. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (SD)	44
10. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (C).....	47
11. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (KD).....	50
Särskilt yttrande.....	53
Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (L).....	53
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	55
Skrivelsen.....	55
Följdmotionerna	55
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	56

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering

1. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2019/20:42 till handlingarna.

2. Förenklingsuppdrag

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2,
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 4,
2019/20:3440 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3 och
2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 1 (S, V, MP)

3. Programmet Serverat

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3,
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 3,
2019/20:3440 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och
2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 2 (S, V, MP)

4. Digital samverkan

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1,
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,
2019/20:3440 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 3 (V)

*Regelförenkling för företag***5. ”En dörr in”**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1776 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,

2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 2,

2019/20:2676 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,

2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 i denna del,

2019/20:2743 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 2 och

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 4 (M, C, KD, L)

6. Tidsgräns för handläggningstider

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 14 och

2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 i denna del.

Reservation 5 (M, SD)

7. Solnedgångsklausul

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler då nya lagar och regler införs och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 2,

2019/20:3108 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 17 och

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 12.

Reservation 6 (S, V, MP)

8. Implementeringsråd

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 och

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5.

Reservation 7 (SD, KD)

9. Övrigt om regelförenkling

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD),

2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD),

2019/20:243 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,

2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–5,

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 15,

2019/20:659 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,

2019/20:1137 av Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD),

2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),
2019/20:1321 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1322 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:1650 av Marta Obminska (M),
2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C)
yrkande 2,
2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2262 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2364 av Ida Drougge (M),
2019/20:2372 av Lars Beckman (M),
2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M),
2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 1,
2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol
(båda M),
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2 och 3,
2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 11 och 12,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5,
2019/20:2962 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33,
2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 22,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkandena 2–4,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 13, 14 och 20,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 2–4 och 6 samt
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (KD)

Stockholm den 14 maj 2020

På näringsutskottets vägnar

Helene Hellmark Knutsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Helene Hellmark Knutsson (S), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Lorena Delgado Varas (V), Maria Gardfjell (MP), Johan Hultberg (M), Erik Ottoson (M), Maria Nilsson (L), Sofia Nilsson (C), Helena Vilhelmsson (C), Anna Johansson (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Niklas Karlsson (S), Adam Marttinen (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens skrivelse 2019/20:42 Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering och fyra motioner som väckts med anledning av skrivelsen. Därutöver behandlas i betänkandet 65 motionsyrkanden från allmänna motions tiden 2019/20. Förslagen listas i bilagan.

Den 14 november 2019 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare utskottet om den aktuella granskningen.

Bakgrund

Riksrevisionen har granskat de statliga myndigheternas insatser för att för enkla för företagare att starta företag med hjälp av digitalisering. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten Enklare att starta företag – statliga insatser för en digital process (RiR 2019:14). Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regeringen samt Bolagsverket, Skatteverket och Tillväxtverket.

Riksdagen överlämnade Riksrevisionens rapport till regeringen den 14 maj 2019. Regeringen överlämnade därefter skrivelsen Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering till riksdagen den 7 november 2019.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen har gjort i rapporten Enklare att starta företag – statliga insatser för en digital process.

Riksrevisionens övergripande iakttagelse är att insatserna har gjort det enklare för företagare att starta företag, men att de digitala tjänsterna har brister som gör att de inte underlättar för företagare i önskad utsträckning.

Regeringen anger att den vidtagit ett antal åtgärder inom området förvaltningsgemensam digital utveckling och att det pågående arbetet ligger väl i linje med Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer.

Utskottets överväganden

Statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige.

Vidare tillkännager riksdagen för regeringen att den bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna.

Riksdagen tillkännager därtill för regeringen att den bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter.

Riksdagen lägger även regeringens skrivelse till handlingarna. Jämför reservation 1 (S, V, MP), 2 (S, V, MP) och 3 (V).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer

Riksrevisionen har granskat de statliga myndigheternas insatser för att underlätta för företagare att starta företag med hjälp av digitalisering. Syftet med granskningen var att undersöka om de statliga myndigheternas insatser i detta avseende har varit ändamålsenliga. Granskningen redovisas i rapporten Enklare att starta företag – statliga insatser för en digital process (RiR 2019:14).

Riksrevisionen konstaterar i rapporten att Bolagsverkets, Skatteverkets och Tillväxtverkets åtgärder för att förenkla för företagare via digitala tjänster har inneburit att det har blivit enklare att starta företag. De digitala tjänsterna har dock ett antal tillkortakommanden som medför att de inte i önskad utsträckning underlättar för företagare att starta företag. Vidare anger Riksrevisionen att Bolagsverkets och Skatteverkets handläggningsprocesser för registrering av nya företag till stora delar är digitala, men inte fullt ut. Manuella moment förekommer, bl.a. till följd av inlåsnings i gamla verksamhetssystem. Därtill är myndigheternas digitala samverkan inte helt ändamålsenlig, vilket har medfört en bristande effektivitet i genomförandet. Vidare anger Riksrevisionen när det gäller programmet Serverat att det haft svårt att nå målen om kommuners anslutning, vilket har inneburit att det hittills är färre företagare i ett begränsat antal kommuner som har fått möjligheten att använda sig av de e-tjänster som tagits fram inom Serverat.

Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regeringen, Bolagsverket, Skatteverket och Tillväxtverket.

Riksrevisionens rekommendation till regeringen är följande.

- För att riksdagens och regeringens mål för den offentliga förvaltningens digitalisering ska uppnås rekommenderar Riksrevisionen regeringen att fortsatt vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan mellan myndigheterna. Fokus bör läggas på bl.a. rättsliga förutsättningar för digitala tjänster, mål- och prioriteringskonflikter vid digital samverkan samt finansieringsutmaningar vid utveckling och drift av förvaltningsgemensamma digitala tjänster.

Riksrevisionens rekommendationer till de statliga myndigheterna är följande.

- Riksrevisionen rekommenderar Tillväxtverket och Bolagsverket att i arbetet med att utveckla verksamt.se säkerställa nyttan för både företagare och deltagande myndigheter.
- Med anledning av Serverats bristande resultat rekommenderar Riksrevisionen Tillväxtverket att se över utformningen av Serverat.
- Riksrevisionen rekommenderar Bolagsverket och Skatteverket att aktivt verka för att ärenden i större utsträckning inkommer digitalt i syfte att säkerställa företagares användarnytta, mer korrekta ansökningar och kortare handläggningstider.

Regeringens bedömning

I skrivelsen anger regeringen att den instämmer i Riksrevisionens iakttagelse att statliga myndigheters åtgärder för att förenkla för företagare via digitala tjänster har inneburit att det har blivit enklare att starta företag, men också i slutsatsen att de digitala tjänsterna hittills inte underlättar för företagare att starta företag fullt så mycket som vore önskvärt. Vidare påminner regeringen om vad den anförde i budgetpropositionen för 2020 om att digitala tjänster bidrar positivt till förenkling för företagare (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24). Samtidigt konstaterar regeringen att digitala tjänster för bl.a. tillstånd hos kommuner än så länge är begränsade till ett mindre antal branscher och ett mindre antal tillståndsgivningsprocesser. Om digitalisering ska få ett systematiskt genomslag för den samlade mängden av svenska företag förutsätter det förenkling och digitalisering av fler myndighetsprocesser och inom fler branscher.

Regeringen instämmer också i det som Riksrevisionen lyfter fram om att det finns ett fortsatt behov att vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan mellan myndigheterna. Regeringen instämmer likaså i att det arbetet behöver hantera de frågor som Riksrevisionen tar upp.

Regeringen noterar samtidigt att både verksamt.se, Serverat och den sammansatta bastjänsten har haft en positiv utveckling. Regeringen konstaterar även att Tillväxtverket bedriver ett aktivt arbete för att få fler kommuner att ansluta sig till dessa tjänster.

Regeringens åtgärder

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att fortsätta vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan mellan myndigheterna och att fokus bör läggas på de problem som Riksrevisionen beskriver i rapporten, exempelvis rättsliga förutsättningar för digitala tjänster, mål- och prioriteringskonflikter vid digital samverkan samt finansieringsutmaningar vid utveckling och drift av förvaltningsgemensamma digitala tjänster.

Regeringen anger i skrivelsen att den har vidtagit flera åtgärder för att underlätta digital samverkan, och flera myndigheter bedriver också arbete som bidrar till regeringens ambition att förenkla för företagare genom digitalisering. I skrivelsen redogör regeringen för ett flertal åtgärder som vidtagits innan och under perioden som Riksrevisionen genomfört granskningen.

Bland annat anger regeringen att inrättandet av Myndigheten för digital förvaltning har haft som avsikt att förbättra de långsiktiga förutsättningarna för en effektiv styrning och samordning av offentliga digitala system och insatser. Myndigheten har en central roll för att regeringen ska åstadkomma en mer sammanhållen styrning och för genomförandet av insatser på området, men effekterna av dess arbete har enligt regeringen ännu inte helt kunnat bedömas. Regeringen anger även att den under granskningsperioden inrättat Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet), som ska bidra till att skapa goda och trygga förutsättningar för teknologisk innovation (N 2018:04). I kommitténs uppdrag ingår bl.a. att kartlägga behov av anpassning av regelverk och att leverera policyutvecklande förslag till regeringen, t.ex. om hinder i form av lagstiftning, anpassning av regelverk eller behov av förändrade arbetsformer.

Regeringen framför vidare att när de gäller de rättsliga förutsättningarna togs befintlig lagstiftning fram under en tid då det inte var möjligt att förutse de nuvarande behoven av databaserad överföring av information. Regeringen anger att det finns ett behov att undanröja onödiga hinder i lagstiftningen men att detta måste göras efter noggrann avvägning så att det varken kränker enskildas integritet eller röjer sekretessbelagda uppgifter. När det gäller de rättsliga förutsättningarna för uppgiftsansvaret i digitala tjänster konstaterar regeringen bl.a. att Digitaliseringsrättsutredningen i sitt betänkande Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25) har identifierat ett antal åtgärder för att fortsätta säkerställa att det finns juridiska förutsättningar för en digital och datadriven förvaltning. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Vidare vad gäller mål- och prioriteringskonflikter påpekar regeringen bl.a. att myndighetsförordningen (2007:515) anger att myndigheter fortlöpande ska utveckla verksamheten i samarbete med myndigheter och andra för att ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet. Regeringen anser att myndigheternas uppgift att förenkla för företagare och enskilda, t.ex. genom att utveckla digitala system, inte behöver förtydligas ytterligare. Den avser dock att följa frågan och vid behov överväga om det behövs styrning för att öka samverkan och förenkling. Regeringen framhåller även att den beslutat om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Av förordningen framgår att myndigheter ska eftersträva att

utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Regeringen konstaterar att denna åtgärd vidtogs av regeringen under den period då Riksrevisionen genomförde sin granskning och att dess effekter inte helt har kunnat bedömas.

När det gäller Serverat och att sådana program som endast hanterar ett fåtal tillståndsprocesser och ärendetyper noterar regeringen att sådana program kan upplevas ha ett begränsat värde från kommunens eller myndighetens perspektiv. Det är därför önskvärt att digitala tjänster, såsom Serverat, utvecklas till att omfatta fler tillståndsprocesser och ärendetyper.

I skrivelsen konstaterar regeringen när det gäller verksamt.se att plattformen med sitt samlade utbud av tjänster och information är ett viktigt verktyg för att förenkla för företagare och för en effektiv digital förvaltning. Ett omfattande arbete har redan påbörjats inom ramen för verksamt.se och Serverat i syfte att förbättra tjänsterna och öka användningen. Bland annat har ett arbete med att uppdatera plattformen för verksamt.se inletts av Bolagsverket under året. Regeringens långsiktiga ambition för verksamt.se är att företagare enkelt och med hjälp av en hög grad av automation ska kunna få personligt anpassad information och vägledning digitalt. Regeringen menar vidare att det pågående utvecklingsarbetet visar att det finns stora vinster i att fortsätta utveckla myndighetsövergripande samarbete och tjänster, både för företagare och deltagande aktörer.

Regeringen konstaterar även i skrivelsen att det finns finansieringsutmaningar när det gäller att utveckla och uppdatera digitala systemlösningar och tekniska plattformar. Med anledning av detta framhåller regeringen bl.a. att den avser att se över behovet av att utveckla formerna för exempelvis finansiering och uppföljning av den förvaltningsgemensamma digitaliseringen. Regeringen planerar att återkomma i denna fråga. Regeringen överväger även att i regleringsbrevet för exempelvis Tillväxtverket ytterligare förtydliga finansieringen för insatser som verksamt.se och Serverat.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det pågående arbetet ligger väl i linje med Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Innan ytterligare åtgärder övervägs bör effekterna av de redan vidtagna åtgärderna först bedömas. Regeringen anser därför att det i nuläget inte finns anledning att besluta om ytterligare åtgärder för att tillgodose Riksrevisionens rekommendation.

Mot denna bakgrund anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Motionerna

Förenklingsuppdrag

Lars Hjälmered m.fl. (M) framhåller i kommittémotion 2019/20:3440 mot bakgrund av Riksrevisionens granskning att 19 centrala myndigheter i dag har

ett förenklingsuppdrag för företagare som innebär att handläggningstiderna ska minska, kontakten mellan företagare och myndighet ska förbättras och att samråd med företagare ska bli mer systematiskt. För att ytterligare underlätta för företagandet anser motionärerna i yrkande 3 att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag.

I motion 2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) anges att utgångspunkten i arbetet med att få fler att vilja, kunna och våga starta företag är att så långt det är möjligt förenkla för de berörda. Mot bakgrund av Riksrevisionens granskning menar motionärerna i yrkande 4 att riksdagen bör uppmana regeringen att överväga om fler myndigheter ska ges ett s.k. förenklingsuppdrag.

Camilla Brodin m.fl. (KD) konstaterar i kommittémotion 2019/20:3441 att 19 centrala myndigheter i dag har ett s.k. förenklingsuppdrag som innebär att kontakten med företagare ska förbättras, handläggningstider förkortas och mer systematiska samråd med företagare genomförs. Motionärerna vill i enlighet med yrkande 3 att riksdagen ska uppmana regeringen att överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag.

Arman Teimouri m.fl. (L) framför i kommittémotion 2019/20:3438 att arbetet med att förbättra företagsklimatet behöver vara högprioriterat på alla politiska nivåer. Med anledning av Riksrevisionens granskning anser därför motionärerna i yrkande 2 att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett förenklingsuppdrag för att ytterligare underlätta för företagandet.

Programmet Serverat

Lars Hjalmered m.fl. (M) framhåller i kommittémotion 2019/20:3440 att det av Riksrevisionens granskning framgår att det är få kommuner som ansluter sig till programmet Serverat. Motionärerna anser därför enligt yrkande 2 att riksdagen bör uppmana regeringen att verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat för att på så sätt öka kommunernas intresse.

I motion 2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 3 anges att riksdagen mot bakgrund av Riksrevisionens granskning bör uppmana regeringen att verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat för att öka anslutningsgraden hos kommunerna. Vidare menar motionärerna att en översyn av Serverat därför kan vara befogad.

Camilla Brodin m.fl. (KD) noterar i kommittémotion 2019/20:3441 att det av Riksrevisionens granskning framkommer att det är få kommuner som deltar i programmet Serverat, vars syfte är att förenkla för företag i restaurang- och besöksnäringen. För att öka kommunernas intresse och därmed deras anslutningsgrad efterfrågar motionärerna i yrkande 2 ett tillkännagivande till regeringen om att den ska verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat.

Arman Teimouri m.fl. (L) framför i kommittémotion 2019/20:3438 att regeringen bör ta intryck av Riksrevisionens slutsatser om programmet Serverat. Programmet syftar till att minska och förenkla restaurangföretagares

uppgiftslämnande och att förenkla kontakterna med myndigheter, men tyvärr har Serverat en låg anslutningsgrad. Motionärerna anser således i yrkande 3 att riksdagen bör uppmana regeringen att den ska verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommuner. På så sätt menar motionärerna att Serverat kan ges förutsättningar att väcka ett bredare intresse.

Digital samverkan

Lars Hjälmered m.fl. (M) framhåller i kommittémotion 2019/20:3440 att det är viktigt att det är enkelt att starta företag och att regelförenkling genom digitalisering är ett prioriterat område. Motionärerna delar Riksrevisionens uppmaning till regeringen om att det behöver bli lättare att starta företag och att samverkan mellan myndigheter därför behöver förbättras. I yrkande 1 föreslås därför ett tillkännagivande till regeringen om att den bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter.

I motion 2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) anges att statliga myndigheter har arbetat under en längre tid för att underlätta för företagen genom digitala verktyg. Riksrevisionens rapport visar att det behövs åtgärder för att stärka digitaliseringsarbetet och statliga insatser för samverkan. Motionärerna instämmer i Riksrevisionens rekommendationer och anger i yrkande 1 att regeringen behöver vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter.

Camilla Brodin m.fl. (KD) anger i kommittémotion 2019/20:3441 att arbetet med att förenkla för företagen i fråga om administrativa och regelkopplade bördor bör prioriteras än högre än i dag. Motionärerna välkomnar således Riksrevisionens granskning och framhåller i yrkande 1 att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter, i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer.

Arman Teimouri m.fl. (L) framför i kommittémotion 2019/20:3438 att Riksrevisionens granskning gäller precis den typ av verksamheter som motionärerna anser är nödvändiga för funktionssättet hos en modern marknadsekonomi, dvs. myndigheternas arbete för att genom ny teknik förenkla företagares kontakter med det offentliga. Motionärerna anser att denna digitalisering släpat efter i Sverige och efterfrågar därför i yrkande 1 ett tillkännagivande till regeringen om att öka den digitala samverkan mellan myndigheter i syfte att förenkla företagande.

Vissa kompletterande uppgifter

I juni 2018 beslutade regeringen om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Förordningen trädde i kraft den 1 oktober 2018 och syftar till att förenkla för företag att starta, driva och utveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande

till myndigheter. De 67 myndigheter som omfattas av förordningen ska så långt det är möjligt använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Vidare ska myndigheterna när det är lämpligt samordna sitt inhämtande av uppgifter från företag med andra myndigheter så att företagens uppgiftslämnande begränsas.

Under 2013 gav regeringen 19 myndigheter, däribland Tillväxtverket, Bolagsverket och Statens jordbruksverk, i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med (N2013/5553/ENT, N2014/05377/ENT). Uppdraget gäller perioden 2014–2020 och omfattar tre delar: handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. I Tillväxtverket uppdrag ingår även att följa upp de 19 myndigheternas arbete med uppdraget. Tillväxtverket anger i sin årsredovisning för 2019 att myndigheten under året analyserat utvecklingen fram till 2017. Resultatet visar bl.a. att det har skett en viss positiv utveckling mot målet att handläggningstiderna ska minska. Utvecklingen har varit som mest positiv i fråga om målet om systematiskt samråd med företagen. Det går dock inte att utläsa någon positiv utveckling kopplat till målet om att företagen ska vara mer nöjda med sina kontakter med myndigheter.

Tillväxtverket och Bolagsverket bedriver ett arbete benämnt Serverat för att förenkla för företagare inom främst restaurant- och besöksnäringarna (N2017/04297/FF). Det gör de i samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Serverat handlar i huvudsak om att standardisera, förenkla och digitalisera tillståndsgivningsprocesser, ofta i samarbete med kommuner. Serverat erbjuder bl.a. företagare ett samlat digitalt kundmöte via verksamt.se med bl.a.

- status och återkoppling rörande företagarens ärenden
- ett personligt digitalt guidade
- en likvärdighet mellan kommuner och handläggare genom att uppgiftslämnandekrav har ensats inom tillståndprocesserna samt
- en möjlighet att göra digitala ansökningar.

Av budgetpropositionen för 2020 framgår att det finns indikationer på att processen för restaurangföretagare har underlättats för de kommuner som anslutit sig till Serverat (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24). Informationen som rör tillstånden har ensats och förenklats gemensamt av de kommuner som deltar i arbetet, vilket har resulterat i färre uppgifter och bilagor som företagen behöver fylla i för att få ett tillstånd. Tillväxtverket uppskattar att Serverat reducerar den tid som en typisk företagare lägger på tillståndsförfaranden med 32 arbetstimmar. Av Tillväxtverkets årsredovisning för 2019 framgår att myndigheten i samverkan med branschorganisationer, myndigheter och kommuner tagit fram och publicerat en checklista för att anordna evenemang. Totalt finns nu fem tillståndsguider (checklistor) på verksamt.se som är framtagna inom programmet Serverat. Enligt Tillväxtverket är det den delen av Serverat som hittills haft störst förenklingseffekt för företagen. Vidare

framgår av årsredovisningen att 21 kommuner anslöt sig till Serverat under 2019, vilket innebär att sammanlagt 41 kommuner är anslutna.

Utskottets ställningstagande

Utskottets ställningstagande redovisas i det följande avsnittet under rubrikerna:

- Skrivelsen
- Förenklingsuppdrag
- Programmet Serverat
- Digital samverkan.

Skrivelsen

Regeringen överlämnade skrivelsen Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering till riksdagen i november 2019. I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Utskottet vill framhålla att regeringens skrivelse och Riksrevisionens granskningsrapport är viktiga underlag för att riksdagen ska kunna följa och utvärdera regeringen och dess myndigheters arbete för att göra det enkelt att starta företag.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Förenklingsuppdrag

Utskottet kan konstatera att statliga myndigheter sedan flera år tillbaka arbetar för att förenkla för företagare med hjälp av digitalisering. Utskottet välkomnar och stöder detta arbete och kan samtidigt notera att Riksrevisionens granskning visar på att arbetet behöver stärkas.

Regeringen har gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med, och Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Det är utskottets uppfattning att riksdagen bör tillkänna för regeringen att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige.

Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) i berörda delar.

Programmet Serverat

Programmet Serverat initierades i syfte att förenkla för företagare inom restaurang- och besöksnäringen, bl.a. genom att effektivisera kommunal handläggning av tillstånd och genom att erbjuda företagaren digital information, guid-

ning och tjänster genom verksamt.se. Riksrevisionen konstaterar i sin granskning att programmet hittills inneburit begränsad nytta för företagare till följd av låg kommunal anslutning.

Utskottet kan konstatera att fler kommuner har anslutit sig till programmet Serverat sedan Riksrevisionen genomförde sin granskning men anser att det fortfarande är för få kommuner anslutna för att programmets potential ska komma majoriteten av företagarna inom restaurang- och besöksnäringen till del. Utskottet anser därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna.

Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) i berörda delar.

Digital samverkan

Riksrevisionen konstaterar i sin granskningsrapport när det gäller förenkling för företag att digitalisering som förutsätter samverkan mellan myndigheter har släpat efter i Sverige, och att det behövs fortsatta åtgärder för att underlätta digital samverkan. Riksrevisionen rekommenderar därför regeringen att fortsatt vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan mellan myndigheter.

Utskottet delar Riksrevisionens uppfattning om att det måste bli lättare att starta företag och att samverkan mellan myndigheter behöver förbättras. Som framgår av skrivelsen ser även regeringen ett behov av att vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan. Det är utskottets uppfattning att en central del i regelförenklingsarbetet är att undanröja de hinder som finns för samarbete mellan myndigheter och därmed underlätta digitala samverkan mellan myndigheter. Utskottet anser därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter.

Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) i berörda delar.

Regelförenkling för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler då nya lagar och regler införs.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om olika insatser rörande regelförenkling för företag. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser.

Jämför reservation 4 (M, C, KD, L), 5 (M, SD), 6 (S, V, MP), 7 (SD, KD), 8 (M), 9 (SD), 10 (C) och 11 (KD) samt det särskilda yttrandet (L).

Motionerna

”En dörr in”

Lars Hjälmered m.fl. (M) anger i kommittémotion 2019/20:2676 yrkande 2 att de vill underlätta för uppgiftslämning till myndigheter genom konceptet ”En dörr in”, som innebär en plattform där företag lämnar sina uppgifter en gång och blir slussade till rätt myndighet. Konceptet syftar till att bidra till minskad byråkrati och till att förenkla företagens kontakter med myndigheter. Motionärerna anför att konceptet också bör gälla för andra myndighetskontakter, som exempelvis företagsrådgivning och företagsstöd.

I kommittémotion 2019/20:2677 av Lars Hjälmered m.fl. (M) konstateras att företagets kontakt med myndigheter bör underlättas. Motionärerna föreslår därför i yrkande 4 i denna del att riksdagen tillkännager för regeringen att konceptet ”En dörr in”, en plattform där företagare bara lämnar in uppgifter en gång på en plats och dessa uppgifter därefter slussas till rätt myndighet, bör utvecklas.

Peter Helander m.fl. (C) framhåller i motion 2019/20:1776 yrkande 1 att företagande inom besöksnäringen innebär återkommande kontakter med flera myndigheter samt ett omfattande uppgiftslämnande. I motionen konstateras att det är betungande för företagen att behöva lämna samma uppgifter flera gånger. Det är motionärernas uppfattning att lagar, regler och myndigheternas verksamheter behöver utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagets administrativa börda. Enligt motionärerna ska företag inte behöva lämna samma uppgifter till myndigheter flera gånger och till flera olika ställen.

Camilla Brodin m.fl. (KD) anger i kommittémotion 2019/20:3335 yrkande 1 att de vill införa en garanti om att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till myndigheterna och att uppgiften sedan ska slussas vidare till aktuell myndighet. Enligt motionärerna skulle detta påtagligt minska tiden som företag behöver lägga på administration och öka tiden de kan lägga på sin kärnverksamhet, dvs. att skapa värde och jobb.

I kommittémotion 2019/20:2743 av Bengt Eliasson m.fl. (L) anges att många myndigheter kräver inrapportering av samma uppgifter därför att varje

myndighet har sin egen datahantering, något som skapar ökad administration särskilt för företag. Ökade möjligheter till samordnad informationsinhämtning mellan myndigheter minskar den administrativa kostnaden för företagen och minskar dessutom risken för felrapportering. Motionärerna föreslår därför i yrkande 2 att återrapportering från företag bör göras till en och samma myndighet.

I motion 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) föreslås att regeringen ska utveckla ett system för enklare myndighetskontakter för företag. Motionären anger att regelkrångel orsakar extra arbete för företagare och hindrar deras ekonomiska utveckling. Motionären anser därför i yrkande 2 att det bör införas en portal där företagarna enbart lämnar in uppgifter en gång och att uppgifter därefter slussas till den aktuella myndigheten.

Tidsgräns för handläggningstider

I kommittémotion 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 i denna del föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att myndigheter och kommuner bör sätta en tydlig gräns för handläggningstider för olika ärenden. Företagare måste kunna garanteras en rimlig handläggningstid av myndigheter och bli informerad om hur lång tid det ska ta.

I kommittémotion 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) framhåller motionärerna att entreprenörer som söker olika tillstånd för att expandera eller öppna ny verksamhet ibland kan råka ut för att ärendet bollas mellan olika kommunala aktörer och myndigheter utan en tydlig borte tidsgräns. Motionärerna föreslår därför i yrkande 14 att det införs en borte tidsgräns för tillståndsansökningar samt en förenklad hantering vid överklaganden.

Solnedgångsklausul

Hans Rothenberg (M) framhåller i motion 2019/20:2506 att lokala och statliga myndigheter inför flera nya regler och bestämmelser varje år som bl.a. berör företag och organisationer. Vidare anges att det är fler regler som införs än som avskaffas. Motionären anser därför i yrkande 2 att nya regler och bestämmelser som införs av myndigheter på alla nivåer i samhället bör ha en funktionstid på fem år och därefter omprövas för att fortsätta vara giltiga.

I kommittémotion 2019/20:370 av Tobias Andersson (SD) yrkande 6 anförs att det med anledning av det regelkrångel som redan finns behövs säkerställas att nya lagar och regler lever upp till förväntningarna och fyller sina syften. Motionärerna anser därför att regeringen bör överväga solnedgångsklausuler vid införandet av nya lagar och regler. Ett sådant system skulle innebära en obligatorisk utvärdering av nya lagar och regler, och i de fall som dessa inte lever upp till de ursprungliga kriterierna eller syftet ska de avskaffas.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2019/20:3108 yrkande 17 att regler ska behållas endast när de går att motivera utifrån att de fortfarande fyller en funktion. Motionärerna anser att nya regler bör ha en kontrollstation

där det efter fem år måste gå att motivera att de fortfarande behövs, annars bör reglerna upphöra automatiskt.

Även i kommittémotion 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) framhålls att regler ska behållas endast när de går att motivera utifrån att de fortfarande fyller en funktion. Motionärerna föreslår därför i yrkande 12 att nya regler bör ha en kontrollstation där det efter fem år måste gå att motivera att de fortfarande behövs, annars bör reglerna upphöra automatiskt.

Övrigt om regelförenkling

I motion 2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S) framhålls att dagens tillståndprocesser tenderar att ta lång tid. Detta skapar ett flertal risker för företag och investeringar. Motionärerna menar därför att dagens regelverk och lagstiftning behöver ses över så att tillståndprocessen blir tydligare för alla intressenter, utan att för den skull minska på medborgarnas demokratiska möjligheter.

Ulf Kristersson m.fl. (M) anger i partimotion 2019/20:2831 att en tungrodd byråkrati utgör en stor kostnad och försvårar för företag att både starta och växa. Att minska regelbördan skapar förutsättningar för mer företagande, något som stärkt Sveriges konkurrenskraft gentemot andra länder och lägger grund för fler företag som växer, fler svenska jobb och ökade investeringar i Sverige. I motionen påtalas även att regelförenklingsarbetet bör prioriteras av Sverige i arbetet inom EU. I yrkande 5 framhåller motionärerna att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den ska göra det enklare att driva företag och genomföra genomgripande regelförenklingar.

I kommittémotion 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 anförs att Regelrådets organisatoriska placering inom Tillväxtverket bör utvärderas. Fram till dess att en utvärdering är genomförd behöver även Regelrådet få tillräckliga, oberoende och egna resurser inom Tillväxtverket för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Vidare menar motionärerna att Regelrådets mandat bör breddas så att rådet i sina yttranden beaktar samtliga konsekvenser av regelgivning för företag, inte enbart företagens administrativa kostnader. Därtill anser motionärerna att regeringen bör utvärdera och stärka det regelförenklande arbetet i Regeringskansliet samt vid myndigheter. Vidare anförs motionärerna att ett stort hinder, särskilt för småföretag, är regelkrångel och byråkrati. Motionärerna föreslår därför i yrkande 3 att regeringen ska prioritera arbetet med regelförenklingar för företag och kontinuerligt redovisa för riksdagen hur detta arbete fortlöper.

I motion 2019/20:659 av Betty Malmberg (M) anförs att regelförenklingsarbetet inte går åt rätt håll och att politiken måste ta ett nytt avstamp för att minska regelkrånglet. Motionären föreslår därför i yrkande 1 att riksdagen tillkännager för regeringen att företagens regelkrångel måste minska. Vidare anser motionären i yrkande 2 att myndigheternas regelförenklingsarbete behöver bli mer systematiskt och i yrkande 3 att riksdagen årligen bör få en rapport av regeringen om hur arbetet med regelförenklingar fortskrider.

I motion 2019/20:1321 av Sten Bergheden (M) anförs att möjligheten till dispenser från exempelvis avgifter och tillstånd bör ses över för att göra det enklare och mindre byråkratiskt att starta eget företag. Dispenserna bör gälla de två till tre första åren.

Sten Bergheden (M) anger i motion 2019/20:1322 yrkande 1 att en stor del av företagens administration består av diverse kontakter med myndigheter och att denna kontakt därför behöver göras så enkel och smidig som möjligt. Motionären anser därför att ökad företagskompetens bör uppmuntras inom svenska myndigheter och att myndigheternas möjlighet att bli mer företagsvänliga bör ses över.

I motion 2019/20:1650 av Marta Obminska (M) framhålls att arbetet med regelförenklingar bör prioriteras och att regelförenklingsarbetet är centralt i arbetet för fler jobb i fler och växande företag. Motionären föreslår därför att arbetet med regelförenkling ska fortsätta och att bl.a. Regelrådets nuvarande organisatoriska placering inom Tillväxtverket ska utvärderas samt att rådets mandat ska breddas till att beakta samtliga konsekvenser av regelgivning för företag, inte enbart företagens administrativa kostnader.

I motion 2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M) anförs att det är viktigt att göra det enklare och billigare att starta och driva företag för att skapa förutsättningar för fler jobb. En viktig del i detta är att förenkla och minska företagens uppgiftslämnande. Motionären anger att Uppgiftslämnarservice är en funktion på webbplatsen verksamt.se som ska fungera som mottagningspunkt för företagens uppgiftslämnande. Motionären framhåller dock att för att den potentiella nyttan med Uppgiftslämnarservice ska uppstå krävs att myndigheterna ansluter sig till systemet. Regeringen bör därför i enlighet med yrkande 1 säkerställa att de statliga myndigheterna ansluter sig till Uppgiftslämnarservice. Vidare föreslår motionären i yrkande 2 att Uppgiftslämnarservice och verksamt.se vidareutvecklas till att tillhandahålla verktyg såsom checklistor.

Betty Malmberg (M) anger i motion 2019/20:2262 att lika villkor är grunden för all näringsverksamhet inom EU och konstaterar att det blir märkligt när olika länders myndigheter kan tolka och genomföra EU:s direktiv på så olika sätt. Motionären föreslår därför i yrkande 1 att Sverige bör verka för att Europeiska revisionsrätten ska göra en granskning av olika länders genomförande och efterlevnad av EU-direktiv som rör näringsverksamhet. Vidare menar motionären i yrkande 2 att regeringen bör överväga att ge svenska myndigheter i uppdrag att inom sitt respektive ansvarsområde sammanställa förteckningar över de svenska lagkrav som går utöver EU:s minimiregler.

I motion 2019/20:2364 av Ida Drougge (M) anförs att regelbördan för företagare bör minskas genom införandet av en regleringsgiljotinsprocess. Processen innebär att regler som påverkar företag ska granskas utifrån om de är nödvändiga, lagliga och företagsvänliga. De regler som uppfyller alla kriterier behålls, medan de regler som inte är nödvändiga eller lagliga avskaffas. De regler som är nödvändiga och lagliga men inte företagsvänliga revideras.

I motion 2019/20:2372 av Lars Beckman (M) anförs att om det går bra för näringslivet skapas resurser som kan användas till välfärden och till att förbättra samhällets kärnuppgifter. I Sverige har dock regelbördan för företag ökat över tid. Motionären föreslår därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att snarast sätta upp konkreta mål för att regelkrånglet ska minska betydligt varje år.

I motion 2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M) konstateras att genom att skapa effektivare regelverk och därigenom minska företagens administrativa börda frigörs företagens tid och resurser som i stället kan läggas på att utveckla verksamheterna. Motionären anser därför bl.a. att Regelrådets arbete behöver prioriteras för att på så sätt skynda på processen med att öka svenskt företagandes produktivitet.

Hans Rothenberg (M) framhåller i motion 2019/20:2506 yrkande 1 att det bör ställas krav på myndigheter att systematiskt gå igenom äldre regler och förordningar för att i möjligaste mån ta bort de regler som inte längre fyller någon funktion.

I motion 2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) framförs att företagare varken ska belastas med onödiga byråkrati, krångliga regler eller långa handläggningstider för nödvändiga tillstånd. Motionärerna anser att en förenkling som skulle innebära mycket för landets småföretagare vore att införa ett gemensamt register för företagsdata så att samma uppgifter inte behöver lämnas in flera gånger till olika myndigheter. Därför föreslår motionärerna att regeringen ska överväga att se över hur man kan förbättra villkoren för landets småföretagare och möjligheten att införa ett gemensamt register för företagsdata.

I motion 2019/20:2962 av Edward Riedl (M) yrkande 1 anförs att det är viktigt att skapa fler möjligheter för företag att starta och växa genom att se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag.

I kommittémotion 2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 framhålls att företag inom livsvetenskap generellt har lätt för att flytta över landsgränser och verkar på en hårt konkurrensutsatt marknad. Motionärerna föreslår därför bl.a. att regler som rör företag inom livsvetenskap ska förenklas, att onödiga regleringar ska tas bort samt att nya och förändrade regler ska vara kostnadseffektiva för att dessa företag ska få konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden.

I kommittémotion 2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) framhåller motionärerna värdet av regelförenklingar för företagen. Motionärerna föreslår i yrkande 1 att Regelrådets kompetens och mandat bör stärkas och föreslår att rådet bör vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen. Motionärerna anser också att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera och systematisera arbetet med regelförenkling. I yrkande 2 föreslås därför att en arbetsordning införs enligt följande: Svenska näringslivsorganisationer får först möjlighet att lämna förslag på vilka regler som ska förändras eller tas bort. Regeringen hänvisar sedan förslagen till rätt departe-

ment och myndighet samtidigt som respektive myndighet får i uppdrag att redogöra för hur myndigheten arbetar med frågan. I en årlig skrivelse till riksdagen redovisar regeringen sedan sitt ställningstagande till myndigheters förslag. Motionärerna föreslår vidare i yrkande 3 att Regelrådet ska få en s.k. stoppfunktion, vilken innebär att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av förslaget har utretts. Motionärerna anser att stoppfunktionen endast ska gälla en begränsad tid för att på så sätt sätta press på att bättre konsekvensanalyser tas fram. I yrkande 4 framhåller motionärerna att förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning bör stärkas. Motionärerna anser att detta är särskilt nödvändigt när det gäller skrivningarna i förordningen som gäller genomförandet av EU-lagstiftning. Praxis bör vara att Sverige om det inte finns synnerligen goda skäl genomför EU-lagstiftning på en miniminivå. Därtill anser motionärerna i yrkande 5 att regeringen bör ge myndigheter i uppdrag att identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företag. Därutöver föreslår motionärerna i yrkande 7 att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att utreda inrättandet av ett implementeringsråd. Rådet skulle bl.a. ha till uppgift att granska och ge råd vid genomförandet av EU-lagstiftning.

I kommittémotion 2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 anförs att det finns regler och tillämpningar av regler som är obsoleta och hämmande för besöksnäringen. Motionärerna anser att de regelverk som reglerar näringen ska vara utformade på ett sådant sätt att de uppfattas som rimliga och lätta att förhålla sig till för såväl branschen som besökarna. De regelverk som reglerar turist- och besöksnäringen behöver därför ses över för att ytterligare stimulera till en ökad turism och besöksnäring, anför motionären.

I kommittémotion 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) anges att ett problem många industriföretagare möter är att handläggningen av miljötillstånd för nya industriföretag drar ut på tiden. Motionärerna anser därför i yrkande 15 att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör ge relevanta myndigheter i uppdrag att vid handläggningen av miljötillstånd i större omfattning än i dag arbeta proaktivt och behjälpligt gentemot företag som vill expandera.

I motion 2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD) framhålls att flera företag upplever att de administrativa kostnaderna hos myndigheter som Bolagsverket är höga i uppstartsfasen. Motionären föreslår därför att nystartade företag ska få skjuta upp samtliga registrerings- och ändringsavgifter till Bolagsverket under de två första verksamhetsåren.

I motion 2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD) anför motionären att kostnaden för eget utträde ur en aktiebolagsstyrelse eller för att avgå som företrädare för ett handels- eller kommanditbolag bör tas bort eftersom detta slår hårt mot entreprenörer i mindre företag som redan är ekonomiskt hårt pressade.

Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD) anför i motion 2019/20:1137 att företag inom besöksnäringen upplever att deras vardag tyngs av krångliga regelverk, vilket får en negativ verkan på företagens möjlighet att utveckla och expandera sin verksamhet. I många fall är reglerna föråldrade

och de är svåra att anpassa till dagens verksamheter. Motionärerna menar att detta behöver åtgärdas och att regelbördan för företag inom besöksnäringen därför måste minska.

I motion 2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 2 anförs att Regelrådets mandat bör breddas, bl.a. genom att samtliga konsekvenser av regelgivning för företag bör beaktas i Regelrådets yttranden och inte endast företagens administrativa kostnader. Vidare framhålls i motionen att processen i samband med nya regler som påverkar småföretagare bör förändras. För att säkerställa att kommande regler inte skadar mer än vad de gör nytta föreslår motionärerna bl.a. att beräkningar av företagets totala regelkostnader (finansiella, materiella och administrativa kostnader) ska göras i samband med att nya regler tillkommer. För att företag ska växa och slippa onödig byråkrati och därmed få mer tid till det faktiska arbetet anser motionärerna i yrkande 4 att det bör införas en småföretagarombudsman. Ombudsmannen ska bl.a. verka för ett bättre företagarklimat genom att uppmärksamma konkreta brister till regeringen och beslutsfattare.

Annie Lööf m.fl. (C) framhåller i partimotion 2019/20:3108 att det behövs ett mer systematiskt regelförenklingsarbete. Av yrkande 18 framgår att motionärerna anser att det statliga Regelrådet bl.a. bör ges ökade befogenheter och resurser för att föreslå förändringar i lagförslag som bedöms skapa ökad regelbörda. Regelrådet bör också kunna granska regelbördan på lokal nivå och komma med stöd till kommunerna. Vidare anser motionärerna i yrkande 19 att tillstånd ska utfärdas inom rimliga tidsramar och att om en tillståndsansökan inte besvaras inom två månader bör grundregeln vara att tillståndet beviljas automatiskt. Därtill framgår av yrkande 22 att motionärerna menar att lagar och regler kontinuerligt bör ses över för att anpassas till den nya digitala ekonomin. De regler som finns bör kontinuerligt anpassas till den nya digitala verkligheten, och allmänheten och företagen bör ha möjlighet att föreslå anpassningar och ändringar av tillämpningen av existerande regelverk för digitaliseringen, exempelvis genom att Regelrådet förstärks.

Även i kommittémotion 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 13 föreslås att Regelrådet bör ges ökade befogenheter och resurser att föreslå förändringar i lagförslag som bedöms skapa ökad regelbörda. Regelrådet bör också kunna granska regelbördan på lokal nivå och komma med stöd till kommunerna. I motionen föreslås också i yrkande 14 ett tillkännagivande om att tillstånd ska utfärdas inom rimliga tidsramar, och motionärerna anser att det därför behövs en översyn av åtgärder för att förkorta handläggningstiderna. Därtill anförs i yrkande 20 att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt.

För att företag ska kunna fortsätta att utvecklas behövs enligt Martina Johansson (C) i 2019/20:243 att det blir enklare att vara företagare. Motionären konstaterar att det i dag finns det ca 30 tillstånd att söka samt lagar och förordningar som tillsammans skapar ca 130 olika regelverk för företagare att förhålla sig till. Motionären anser därför i yrkande 1 att relevanta myndigheter

bör ges i uppdrag av regeringen att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag. Vidare efterfrågar motionären i yrkande 2 ett tillkännagivande till regeringen om att utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav för att få ett rimligt tillståndsförfarande. Motionären menar i yrkande 3 även att regeringen bör utreda om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit sin verksamhet. Därtill framförs i yrkande 4 att riksdagen bör uppmana regeringen att införa krav på myndigheter att även bistå företagare med råd och stöd i samband med ansökningar och tillsyn. Enligt motionärerna skulle detta bidra till kortare handläggningstider för företagen.

I motion 2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) framhålls att i en tid av snabba tekniska förändringar och digitalisering av samhället behöver lagstiftningen och dess tillämpning i högre grad anpassas. Det behövs för att lagstiftningens syften och tillämpning ska uppfyllas även i en ny teknisk miljö och inte i onödan hindrar utvecklingen. Motionärerna anser därför i yrkande 2 att möjligheterna att inrätta en särskild instans hos det statliga Regelrådet bör undersökas. Instansen skulle få till uppgift att löpande granska lagstiftning och myndighetsbeslut som blockerar och försvårar utvecklingen av digitala tjänster. Därtill skulle instansen även få i uppdrag att rekommendera administrativa åtgärder och lagändringar, om sådana bedöms finnas, för att göra dessa digitala tjänster tillgängliga.

I motion 2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) framhålls att Riksrevisionens granskning visar att verksamt.se kontinuerligt bör förbättras. I det arbetet behöver ansvariga myndigheter säkerställa nyttan för både företagare och deltagande myndigheter. Motionärerna efterfrågar därför i yrkande 2 ett tillkännagivande till regeringen om att den i arbetet med att utveckla webbportalen verksamt.se behöver säkerställa nyttan för både företagare och deltagande myndigheter.

I kommittémotion 2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) anges att Sverige behöver bli bättre på att säkerställa att existerande regler är konkurrenskraftiga. Motionärerna exemplifierar med systemet med de grannkontroller som görs i Danmark. Grannkontrollerna innebär att det danska genomförandet av EU-lagstiftning jämförs med hur grannländer eller andra relevanta länder har gjort för att se om danska företag är missgynnade, och därefter föreslås en ändring. Motionärerna efterfrågar därför i yrkande 11 ett tillkännagivande till regeringen om att den bör utreda hur Sverige kan arbeta med strukturerade grannkontroller. I yrkanden 12 framhåller motionärerna att det bör införas servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsägbar myndighetsservice.

Camilla Brodin m.fl. (KD) framför i kommittémotion 2019/20:3335 yrkande 2 att det behövs en sammanhållen handlingsplan med tydliga mätbara mål för regelbelastningen ska minska. För att säkerställa att planen följs anser motionärerna att regeringen återkommande ska redovisa för riksdagen hur arbetet med planen fortlöper. Motionärerna menar i yrkande 3 även att modeller som skyddar företag mot ständigt växande pålagor bör användas. Därför vill

motionärerna att riksdagen tillkännager för regeringen att principen ”En regel in, en regel ut” bör införas. Den innebär att när nya regler införs ska regellättnader genomföras i minst samma omfattning. Vidare framhålls i yrkande 4 att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas. Detta ska ske genom att rådet blir ett obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag, så att nya lagar och regler såväl som förändringar i befintliga, blir så ändamålsenliga som möjligt. Därtill konstaterar motionärerna att det i Danmark 2015 inrättades ett särskilt implementeringsråd med uppgift att bidra i arbetet mot överreglering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. Enligt motionärerna i yrkande 5 bör också regeringen utreda en svensk funktion som kan fylla ett liknande syfte som det danska Implementeringsrådet. I motionen anges även att myndigheternas service till företagen kan vara avgörande för företagens utveckling. Motionärerna menar bl.a. att det bör finnas tydligt definierade och tidsatta garantier för vilken service man som företagare ska kunna förvänta sig. I yrkande 6 föreslås därför ett tillkännagivande till regeringen om att den ska utreda servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsägbara myndighetsservice.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringens mål för förenklingsarbetet

Regeringen har fastställt fyra mål för förenklingsarbetet: regler ska främja tillväxt, kostnaderna till följd av regler ska minska, det ska bli enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheterna och handläggningstiderna ska förkortas. Förenklingsarbetet följs upp mot de fyra målen.

Uppdrag om att sammanställa, analysera och konkretisera förenklingsförslag

I november 2019 gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att sammanställa, analysera och konkretisera förenklingsförslag (N2019/03051/MK). Bakgrunden till uppdraget är de möten på olika orter i Sverige som statsrådet Ibrahim Baylan under hösten 2019 haft med ett antal företag och organisationer om möjligheten att förenkla för företag och företagare. Tillväxtverket ska sammanställa och analysera de synpunkter som företag och organisationer lämnat vid eller i anslutning till statsrådets möten. Myndigheten ska även lämna förslag på förenklingar för att åtgärda de problem och hinder som företagen och organisationerna uppfattar samt motivera förslagen. Vidare ska myndigheten utgå från överväganden om bl.a. vilka förslag som skulle innebära störst förenklingar för företagen utifrån den samlade regelbördan för företag, vilka ändringar som är enklast att genomföra och de olika målsättningar och syften som ligger bakom olika regelverk. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2020 till regeringen.

Statsrådet Ibrahim Baylan besvarade den 12 november 2019 en interpellation av David Josefsson (M) om bl.a. vilka konkreta förslag statsrådet avser

att genomföra i närtid för att förenkla för företagande (ip. 2019/20:19). Statsrådet angav att regeringen anser att förenklingar är en central del av näringspolitiken och att de bidrar till målet att stärka företagens konkurrenskraft och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Det är av stor vikt att regelverken är ändamålsenliga och proportionellt utformade och att de tillämpas på ett så enkelt sätt som möjligt. Vissa regler utgör viktiga spelregler på marknaden. Det är angeläget att regler utformas på ett ändamålsenligt och proportionellt sätt för att begränsa de administrativa kostnaderna. Också bemötande och korta handläggningstider är centrala för ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Statsrådet anförde vidare att även myndigheternas tillämpning av reglerna när det gäller t.ex. bemötande, transparens och information är viktiga för att underlätta för företagen. Statsrådet nämnde även de möten med företag och organisationer om regelförenkling som hållits under hösten, och att efter att företagens synpunkter från dessa möten har sammanställts och analyserats kommer regeringen att få en klarare bild av vilka förenklingar som är mest angelägna och möjliga att genomföra.

Insatser för att förenkla för företagen

Regeringen gav i juli 2017 Tillväxtverket i uppdrag att under 2017–2019 vara utvecklingsmyndighet för arbetet med att skapa enkla, sammanhängande och gemensamma digitala myndighetskontakter för företag. I uppdraget ingick att främja digital förnyelse genom att tillgängliggöra information och stötta berörda myndigheter att tillämpa principen ”digitalt först” i företagets myndighetskontakter. Uppdraget slutredovisades den 28 februari 2020 (dnr Ä2017-1198:18). Av Tillväxtverkets slutredovisning framgår att arbetet huvudsakligen har bedrivits inom två större satsningar: projektet Serverat, samt framtagande och förankring av en målbild för ett digitalt ekosystem för företag. I rapporten konstaterar Tillväxtverket att det i december 2019 fick i uppdrag av regeringen att, inom ramen för livsmedelsstrategin, genomföra regelförenkling med fokus på hela livsmedelskedjan genom utveckling av verksamt.se, inklusive Serverat. Tillväxtverket anger att det är en bra start att införa ett digitalt ekosystem enbart i livsmedelssektorn, men för att nå regeringens mål om att Sverige ska bli bäst i världen på att tillvarata digitaliseringens möjligheter bör alla branscher ingå i det digitala ekosystemet då nyttan bedöms vara så pass stor. Tillväxtverket rekommenderar därför regeringen att införa ett fullskaligt digitalt ekosystem, eftersom det behövs ett sektorsövergripande samarbete för att maximera digitaliseringens fulla potential. Ett digitalt ekosystem skulle enligt myndigheten åstadkomma en systematisk, långsiktig och positiv förändring inom samtliga mål som regeringen aviserat för förenklingsarbetet. Enligt uppgift tittar Regeringskansliet på denna fråga.

Vidare gav regeringen i juli 2016 Bolagsverket i uppdrag att införa en digital tjänst för ingivning av finansiell information om årsredovisningar (N2016/04957/SUN). Uppdraget slutredovisades i mars 2018 och en tjänst har

inrättats. Regeringen uppdrog vid samma tidpunkt åt Bolagsverket att i samverkan med flera andra myndigheter utveckla tjänsten för digital ingivning av årsredovisningar till att omfatta alla företagsformer som enligt gällande lagstiftning ska upprätta en årsredovisning och offentliggöra den genom att skicka den till Bolagsverket (N2018/02033/FF). Uppdraget syftar till att minska företagens börda när det gäller att lämna uppgifter och effektivisera myndigheters och näringslivets informationshantering och ska slutredovisas senast den 31 mars 2021. Bolagsverket överlämnade en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet den 28 februari 2020. I delredovisningen konstateras att en korrekt ingiven digital årsredovisning skapar möjlighet för företagare och dess intressenter att återanvända den finansiella informationen snabbare än tidigare. Bolagsverket gör bl.a. bedömningen att det bör vara möjligt att införa obligatorium för digitalt inlämnande av årsredovisningar med ett ikraftträdande den 1 januari 2021 och att ett obligatorium bör införas stegvis. Enligt uppgift tittar Regeringskansliet på denna fråga.

Sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet anges att det ska genomföras en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande samt att kravet på aktiekapital i nystartade aktiebolag ska sänkas från 50 000 till 25 000 kronor (punkt 15).

Regeringen tillsatte den 20 december 2019 en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). Syftet med utredningen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 juli 2021.

Dessutom tillsatte regeringen i april 2020 en utredning som ska föreslå förändringar av regelverken för mikroföretag och en modernisering av bokföringslagen (dir. 2020:48). Utredaren ska brett analysera och identifiera vilka regelverk som är mest betungande för mikroföretag och föreslå förändringar av sådana regelverk. Utredaren ska också se över bokföringslagen i syfte att åstadkomma ett modernt, teknik neutralt och enkelt regelverk som är anpassat till dagens förhållanden. Utredningen ska ta sin utgångspunkt dels i regeringens förändringspolitiska målsättningar som fastslås i budgetpropositionen för 2020, dels i den nämnda sakpolitiska överenskommelsen samt i de inspel som kommit in i samband med statsrådet Ibrahim Baylans möten med företagare och organisationer under hösten 2019.

Regelrådet och konsekvensutredningar

Regelrådet bildades 2008 som en kommitté med tidsbegränsat uppdrag fram till 2010. Uppdraget förlängdes t.o.m. 2014 genom ett tilläggsdirektiv. År 2015 inordnades Regelrådet i Tillväxtverket som ett särskilt beslutsorgan och

fick i samband med det delvis ett förändrat uppdrag. Regelrådets nuvarande huvuduppgift är att granska de konsekvensutredningar som svenska regelgivare är skyldiga att göra. Rådets granskning görs utifrån de krav som ställs i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Enligt förordningen ska konsekvensutredningarna innehålla en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver Sveriges skyldighet gentemot EU. Vidare anges i förordningen att konsekvensutredningen ska innehålla bl.a. vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader, om den får effekter av betydelse för företagen.

Under 2019 har Regelrådet behandlat 311 konsekvensutredningar. Regelrådet yttrade sig om 154 av dessa. Av de granskningar där rådet yttrade sig bedömdes 66 procent uppfylla kraven i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Knappt en tredje del, dvs. 34 procent, uppfyllde alltså inte kraven. Resultatet är en förbättring i jämförelse med 2018 när 56 procent av konsekvensutredningarna ansågs uppfylla kraven.

Tillväxtverket ska årligen redovisa förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas. I arbetet ska Tillväxtverket bl.a. ta med slutsatser från Regelrådets arbete och erfarenheter från arbetet med konsekvensutredningar på EU-nivå och i OECD. Tillväxtverket har även till uppgift att arbeta med metodutveckling samt erbjuda rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Tillväxtverket har bl.a. tagit fram en digital handledning för konsekvensutredning som täcker in samtliga delar i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Handledningen riktar sig till regelgivare på myndigheter och departement och i kommittéer och beskriver hur man kan utreda konsekvenser för företag och miljön samt sociala aspekter. I handledningen anges bl.a. att konsekvensutredningen ska innehålla en bedömning av om förslaget överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Vidare anges att när medlemsstaterna införlivar exempelvis EU-direktiv har de visst utrymme att själva utforma de nationella regler som genomför direktivet. Om det nationella handlingsutrymmet utnyttjas och regelförslaget t.ex. går utöver eventuella minimiregler ska man ange på vilket sätt och varför samt konsekvensen av den reglering som går utöver EU-rätten.

Regelrådet lämnade tillsammans med Tillväxtverket i november 2019 in en hemställan till regeringen med förslag på en ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar upprättade på EU-nivå. Hemställan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen gav i juli 2017 Statskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för och lämna förslag till utökade uppgifter för Regelrådet (N2017/04846/FF). I uppdraget ingick att utreda förutsättningarna för att utöka Regelrådets arbete med införlivande av EU-lagstiftning och att lämna förslag på om och hur Regelrådet bör beakta huruvida nya och ändrade regler är utformade med hänsyn till den digitala utvecklingen. I uppdraget ingick även

att bedöma om de utökade uppgifterna för Regelrådet medför att det bör organiseras på ett annat sätt än som ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket. Statskontoret redovisade uppdraget i januari 2018 i rapporten Fler uppgifter för Regelrådet (2018:1). Där föreslår Statskontoret att Regelrådets arbete med konsekvensanalyser utvecklas på två sätt. Rådet bör dels göra fler granskningar av EU-kommissionens konsekvensanalyser, dels ha ett digitaliseringsperspektiv i granskningarna av svenska konsekvensutredningar. Statskontoret föreslår därför att det blir obligatoriskt för Regeringskansliet att skicka EU-kommissionens konsekvensanalyser på remiss till Regelrådet på samma sätt som för granskningar av svenska konsekvensanalyser. Statskontoret föreslår även att digitaliseringsaspekter bör ingå i konsekvensutredningarna och därmed också i Regelrådets granskningar. Statskontoret anser vidare att det saknas förutsättningar för att ge Regelrådet utökade uppgifter vid införlivandet av EU-lagstiftning, utöver granskningen av konsekvensanalyser. Förutsättningar saknas också för att ge rådet i uppgift att arbeta med tidigare införlivad EU-lagstiftning. Statskontoret anser inte att Regelrådet behöver omorganiseras utifrån de förändringar som myndigheten föreslår eftersom de nya arbetsuppgifterna inte är särskilt omfattande. Statskontoret lyfter däremot fram vikten av att Regelrådet har förutsebara resurser till förfogande för sitt uppdrag.

Tidigare riksdagsbehandling

Genomförande av EU-lagstiftning

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2019 om att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Utskottet anförde att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning och när det finns skäl att överskrida denna miniminivå ska effekterna för företag tydligt redovisas. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 (skr. 2019/20:75) påminner regeringen om att det av budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) framgår att regeringen kommer att arbeta vidare med frågor som rör genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. Vidare anför regeringen att den nya ordföranden för EU-kommissionen har gjort uttalanden som påverkar arbetet med EU-direktiv, bl.a. om att EU-kommissionen ska arbeta med medlemsstaterna för att minska nationell överimplementering av EU-direktiv. Hur detta initiativ kommer att påverka det nationella implementeringsarbetet behöver först analyseras innan eventuellt behov av ytterligare åtgärder kan identifieras. Av skrivelsen framgår att ärendet bereds vidare.

Statsrådet Ibrahim Baylan besvarade den 9 mars 2020 en skriftlig fråga av Lars Hjälmared (M) om genomförande av EU-lagstiftning på företagarområdet (fr. 2019/20:1007). Frågan gällde hur statsrådet avser att säkerställa att

riksdagens beslut om implementering av EU-direktiv genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Statsrådet anger i sitt svar att regeringen bl.a. i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) har angett att regeringen kommer att arbeta med genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. Regeringskansliet har också upprättat riktlinjer för arbetet med genomförande av unionsrättsakter. Av dessa riktlinjer framgår bl.a. att det är av största vikt att en analys av eventuella åtgärder som går utöver direktivets krav (överreglering, s.k. gold plating) görs ur såväl förenklingsperspektiv som ur EU-rättslig synvinkel. Regeringens fortsatta arbete med genomförande av EU-direktiv i nationell rätt följer därför i stora delar de intentioner som riksdagen uttryckt. Därtill anger statsrådet att regeringen med anledning av riksdagens tillkännagivande också överväger vilka behov det kan finnas att ytterligare förbättra arbetet med genomförandet av EU-rätt i nationell rätt för att stärka svenska företags konkurrenskraft, stärka förenklingspolitiken och öka transparensen i regelgivningen. Detta arbete kan enligt statsrådet potentiellt beröra många departement och myndigheter, och det är viktigt att identifiera de bästa formerna för förbättringarna. Frågorna som riksdagens tillkännagivande berör bereds nu inom Regeringskansliet.

Handläggningstider

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen under våren 2017 om att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider (bet. 2016/17:NU12, rskr. 2016/17:192). Utskottet ansåg att regeringens insatser på området var lovvärda men otillräckliga. Utskottet ansåg därför att regeringen borde vidta lämpliga åtgärder för att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider. Företrädare för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet i utskottet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. Därtill riktade riksdagen ytterligare ett tillkännagivande till regeringen under våren 2018 om att regeringen bör bedriva ett fortsatt arbete för att korta handläggningstider på myndigheter där tydliga handläggningstider utgör en central del samt vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i arbetet (bet. 2017/18:NU12, rskr. 2017/18:238). Utskottet ansåg att regeringens åtgärder var lovvärda men att arbetet inte bedrevs i tillräckligt snabb takt. Enligt utskottets uppfattning var tid en central parameter ur ett företagsperspektiv och därmed också centralt när det kommer till hur utfästelser till företag utformas. I arbetet med att förenkla för företag och minska myndigheters handläggningstider ansåg utskottet att det därför är viktigt att företagare får information om hur lång handläggningstiden är på myndigheter. Företrädare för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet i utskottet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 (skr. 2019/20:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandena om handläggningstider att den 2017 gav Tillväxtverket i uppdrag att ta fram ett

kunskapsunderlag som visar hur myndigheternas handläggningsprocesser påverkar företagets konkurrenskraft och utveckling samt ge förslag på vilka åtgärder och metoder som är effektiva och ändamålsenliga för att förkorta handläggningstiderna. Uppdraget redovisades i februari 2018. Därefter gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att lämna förslag om kortare handläggningsprocesser för företag i besöksnäringen. I uppdraget ingick att Tillväxtverket skulle redovisa exempel på områden där maxtid och tidsgränser kan få särskilt stor effekt för företagen. Myndigheten skulle också redovisa skäl både för och emot maxtider och tidsgränser. Uppdraget redovisades i februari 2019. Tillväxtverket fann att det kan finnas skäl för införande av lagstadgade maxtider för handläggning på områden med långa handläggningstider. Samtidigt pekade myndigheten på risker som kan finnas med lagstadgade och frivilliga maxtider. Myndigheten ansåg att de negativa effekterna av att införa tidsgränser som generell metod för att förkorta handläggningstider väger över de positiva effekterna och föreslog därför andra åtgärder. Regeringen anförde bl.a. i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.5.4) att Tillväxtverkets bedömning kan antas gälla för handläggningstider generellt och inte bara inom besöksnäringen. Utöver det kan nämnas att det i förvaltningslagen (2017:900) finns en bestämmelse om att en myndighet som bedömer att avgörandet i ett ärende som har inletts av en enskild part kommer att bli väsentligt försenat, ska underrätta parten om detta och då också redovisa anledningen till förseningen. Av lagen framgår också att om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast inom sex månader, får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Därefter har myndigheten fyra veckor på sig att avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran. Ett sådant särskilt beslut får överklagas till domstol eller behörig förvaltningsmyndighet. Regeringen angav vidare i budgetpropositionen att den avser att fortsätta att följa upp aktuella myndigheters arbete med att förkorta handläggningstider och inte utesluter ytterligare åtgärder. Regeringen konstaterade även att de båda tillkännagivandena om handläggningstider var slutbehandlade.

Skriftliga frågor

Statsrådet Ibrahim Baylan besvarade den 24 mars 2020 en skriftlig fråga av Tobias Andersson (SD) om bl.a. det är aktuellt för regeringen att verka för solnedgångsklausuler i framtida lagar och regler (fr. 2019/20:1098). Statsrådet framhöll i sitt svar de möten som hölls med företag och organisationer under hösten 2019 och att Tillväxtverket fått i uppdrag att analysera, sammanställa och konkretisera de synpunkter som då kom fram för att ge Regeringskansliet nödvändiga beslutsunderlag om vilka områden som är mest angelägna att förenkla. Vidare angav statsrådet att Tillväxtverket arbetar med regelförenklingar, bl.a. genom digitalisering och genom utveckling av företagarsajten verksamt.se, inklusive Serverat. Statsrådet bedömde att dessa olika initiativ sammantaget kommer att bidra till minskat krångel och till konkreta förenklingar för många olika företag. Därtill angav statsrådet i sitt svar att detta inte

hindrar att det också kan bli aktuellt att där det kan vara tillämpligt för framtida lagar och regler överväga att från fall till fall införa s.k. solnedgångsklausuler, vilka innebär att lag eller reglering ska upphöra att gälla efter ett visst datum som förutbestäms vid dess införande, om inte lagstiftning införs för att förlänga tidsramen.

Statsrådet Ibrahim Baylan besvarade den 24 mars 2020 en skriftlig fråga av Tobias Andersson (SD) om principen ”En regel in, en regel ut” (fr. 2019/20:1099). Frågan gällde om statsrådet anser att det är aktuellt att verka för denna princip. Statsrådet anförde att regeringen inte har tagit ställning till om det vore aktuellt att verka för principen ”En regel in och en regel ut” på nationell nivå. Regeringen överväger dock löpande vilka initiativ som är lämpligast att genomföra inom förenklingspolitiken, för att stärka svensk konkurrenskraft och förutsättningarna för fler jobb i fler och växande företag.

Utskottets ställningstagande

Utskottets ställningstagande redovisas i det följande avsnittet under rubrikerna:

- ”En dörr in”
- Tidsgräns för handläggningstider
- Solnedgångsklausul
- Implementeringsråd
- Övrigt om regelförenkling.

”En dörr in”

I ett antal motioner föreslås tillkännagivanden till regeringen om att förenkla företagens uppgiftslämnande till myndigheter genom att införa konceptet ”En dörr in”, dvs. att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång. Utskottet noterar bl.a. att regeringen i juni 2018 beslutade om förordningen (2018:1264) om digitalt inlämnande av uppgifter för företag. Förordningen omfattar 67 myndigheter och syftar till att underlätta företagets kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Av förordningen framgår att myndigheter ska eftersträva att utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Utskottet noterar även att regeringen i skrivelse 2019/20:42 anger att förordningen ännu inte har hunnit få fullt genomslag och dess effekter därför inte helt har kunnat bedömas, bl.a. för att myndigheter kan göra varierande bedömningar av hur långt det är möjligt att återanvända sådan information som redan finns tillgänglig inom statsförvaltningen.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2019/20:1776 (C), 2019/20:2444 (MP), 2019/20:2676 (M), 2019/20:2677 (M) 2019/20:2743 (L) och 2019/20:3335 (KD) i berörda delar.

Tidsgräns för handläggningstider

Utskottet instämmer i vad som anförs i motionerna 2019/20:386 (SD) 2019/20:2677 (M) om att det är viktigt att myndigheters och kommuners handläggningstider förkortas när det gäller ärenden som rör företag. Utskottet noterar att det pågår ett antal insatser för att förkorta handläggningstiderna. Utskottet ser dock i dagsläget inget skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att det bör införas tidsgränser för handläggningstider.

Därmed avstyrks de aktuella motionerna i berörda delar.

Solnedgångsklausul

Med anledning av det redan existerande regelkrånglet som flera företagare i dag upplever är det viktigt att nya lagar och regler som införs uppfyller sina syften. Utskottet anser därför att regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler då nya lagar och regler införs. Detta skulle innebära att nya lagar och regler utvärderas efter en viss tid för att se om de uppfyller sitt syfte. Om det då visar sig att de inte behövs skulle dessa lagar och regler upphöra att gälla.

Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2019/20:370 (SD), 2019/20:2506 (M), 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C) i berörda delar.

Implementeringsråd

I motionerna 2019/20:370 (SD) och 2019/20:3335 (KD) efterfrågas att regeringen bör utreda inrättandet av ett implementeringsråd som fyller ett liknande syfte som det danska Implementeringsrådet. Utskottet noterar att rådet har till uppgift att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. Utskottet kan också notera att riksdagen tillkännagav för regeringen våren 2019 att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagens konkurrenskraft. Utgångspunkten bör enligt tillkännagivandet vara att EU-direktiv införs på miniminivå i nationell lagstiftning. Utskottet utesluter inte att det kan behövas åtgärder inom detta område för att skydda och stärka de svenska företagens konkurrenskraft, men ser dock i dagsläget inget behov av att rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad motionärerna här föreslår.

Därmed avstyrks de aktuella motionerna i berörda delar.

Övrigt om regelförenkling

Ytterligare tillkännagivanden om regelförenkling för företag efterfrågas i motioner av företrädare från olika partier (S, M, SD, C, KD). Utskottet vill inledningsvis framhålla att det är centralt att regler är ändamålsenliga och proportionerligt utformade. Det är även viktigt med myndigheters service, transparens, bemötande och handläggningstider för att stärka ett konkurrenskraftigt företagsklimat och för att nå ökad tillväxt och sysselsättning. Utskottet ser

även en stor potential i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för att förenkla för företagare.

I ett antal av de motionsyrkanden som behandlas här, däribland motionerna 2019/20:370 (SD), 2019/20:659 (M), 2019/20:2677 (M), 2019/20:2831 (M), 2019/20:3251 (C) och 2019/20:3335 (KD), efterfrågas mer övergripande insatser om regelförenkling för företag. Det rör bl.a. insatser om att regeringen på olika sätt bör prioritera regelförenklingsarbetet, att företagens regelkrångel behöver minska, att regelförenklingsarbetet behöver systematiseras, att regelbördan för mikroföretag ska minskas och att regeringen bör ta fram handlingsplaner för att minska företagens regelbelastning. Därutöver finns bl.a. i motionerna 2019/20:19 (SD), 2019/20:27 (SD), 2019/20:1321 (M), 2019/20:1322 (M), 2019/20:1650 (M), 2019/20:2372 (M), 2019/20:2472 (M), 2019/20:2506 (M), 2019/20:2602 (M), 2019/20:2760 (KD), 2019/20:2962 (M), 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3235 (SD) förslag om mål för minskat regelkrångel för företag, en kontinuerlig översyn av regler för att underlätta för företag samt andra insatser som syftar till att göra det enklare att starta och driva företag. Utskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen för 2020 anger att förenkling är centralt i regeringens arbete med att förbättra företagets förutsättningar och konkurrenskraft. Regeringen har även fastställt fyra mål för förenklingsarbetet. Dessa mål är att regler ska främja tillväxt, att kostnaderna till följd av regler ska minska, att det ska bli enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheterna, och att handläggningstiderna ska förkortas. Utskottet kan vidare notera att regeringen i november 2019 gav Tillväxtverket i uppdrag att sammanställa, analysera och konkretisera förenklingsförslag. De förenklingsförslag som uppdraget gäller har sin bakgrund i de möten statsrådet Ibrahim Baylan hade med företagare och organisationer under hösten 2019. Inom ramen för uppdraget ingår också att myndigheten ska lämna förslag på förenklingar för att åtgärda de problem och hinder som företagen och organisationerna uppfattar samt motivera förslagen. Myndigheten ska vidare utgå från överväganden om bl.a. vilka förslag som skulle innebära störst förenklingar för företagen utifrån den samlade regelbördan för företag, vilka ändringar som är enklast att genomföra och de olika målsättningar och syften som ligger bakom olika regelverk. Utskottet konstaterar att uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2020. Utskottet noterar även den utredning regeringen i april 2020 tillsatte om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag.

Dessutom noterar utskottet att det i motionerna 2019/20:659 (M), 2019/20:2677 (M) och 2019/20:3335 (KD) återfinns förslag om att regeringen årligen ska överlämna en skrivelse till riksdagen om regelförenklingar. Utskottet kan konstatera att riksdagen redan 1999 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att årligen lämna en årlig redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete till riksdagen. Utskottet noterar likt föregående år att regeringen i budgetpropositionen för 2020 lämnade en sådan redogörelse för sitt regelförenklingsarbete med hänvisning till riksdagens tillkännagivande från 1999.

Därtill efterfrågas i bl.a. motionerna 2019/20:243 (C), 2019/20:370 (SD), 2019/20:386 (SD), 2019/20:1195 (S), 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C) tillkännagivanden som rör myndigheternas handläggnings- och tillståndprocesser. Det gäller exempelvis insatser för att underlätta företagets kontakt med myndigheter, att handläggningstiderna förkortas och att tillståndsansökningar bör besvaras inom två månader. Utskottet noterar att kortare handläggningstider är ett av de fyra mål regeringen satt upp för regelförenklingsarbetet. Därtill har 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för företag som de har kontakter med och uppdraget omfattar även handläggningstider. Mot bakgrund av två tidigare tillkännagivanden från riksdagen om myndigheters handläggningstider gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att lämna förslag om kortare handläggningsprocesser för företag i besöksnäringen. När uppdraget slutredovisades i februari 2018 konstaterade Tillväxtverket att det kan finnas skäl att införa lagreglerade maxtider för handläggning på områden med långa handläggningstider. Samtidigt pekade myndigheten på risker som kan finnas med såväl lagreglerade som frivilliga maxtider. Myndigheten ansåg att de negativa effekterna av att införa tidsgränser som generell metod för att förkorta handläggningstider väger över de positiva effekterna och föreslog därför andra åtgärder. Vidare noterar utskottet de bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) som anger att om en myndighet bedömer att avgörandet i ett ärende som har inletts av en enskild part kommer att bli väsentligt försenat, ska myndigheten underrätta parten om detta och då också redovisa anledningen till förseningen. Därutöver konstaterar utskottet att regeringen har som avsikt att fortsätta följa upp aktuella myndigheters arbete med att förkorta handläggningstider och att regeringen inte utesluter ytterligare åtgärder på området. Utskottet förutsätter därmed att regeringen följer frågan om myndigheternas handläggnings- och tillståndprocesser och ser således inget skäl för riksdagen att i dagsläget rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med förslagen i motionerna

Ett antal motionsyrkanden rör företagets uppgiftslämnande, däribland i motionerna 2019/20:2179 (M) och 2019/20:3439 (C). Här återfinnas förslag om att företagets uppgiftslämnande ska minimeras och att webbportalen verksam.se ska utvecklas. Utskottet noterar bl.a. förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag som trädde i kraft den 1 oktober 2018 och som syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Förordningen omfattar 67 myndigheter. Därtill noterar utskottet att regeringen i skrivelse 2019/20:42 Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering anger att den sammansatta bastjänsten för grundläggande uppgifter om företag har vidareutvecklats. Sedan juli 2019 är det således möjligt för vissa myndigheter och organ att hämta företagsinformation direkt från den sammansatta bastjänsten till sina verksamhetssystem. Funktionen ska enligt regeringen förenkla och minska de administrativa kostnaderna för såväl berörda organisationer som företag. Utskottet kan också konstatera att Tillväxtverket haft i uppdrag att

under 2017–2019 vara utvecklingsmyndighet för arbetet med att skapa enkla, sammanhängande och gemensamma digitala myndighetskontakter för företag. I den slutrapport som lämnades i februari 2020 rekommenderar myndigheten regeringen att införa ett fullskaligt digitalt ekosystem. Myndigheten anser att ett digitalt ekosystem skulle åstadkomma en systematisk, långsiktig och positiv förändring inom samtliga mål som regeringen aviserat för förenklingsarbetet. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet. Även Bolagsverket har fått uppdrag av regeringen som rör företagets uppgiftslämnande. Bland annat ska verket i samverkan med flera andra myndigheter utveckla tjänsten för digital ingivning av årsredovisningar till att omfatta alla företagsformer som enligt gällande lagstiftning ska upprätta en årsredovisning och offentliggöra den genom att skicka den till Bolagsverket. Uppdraget syftar till att minska företagets börda när det gäller att lämna uppgifter och effektivisera myndigheters och näringslivets informationshantering och ska slutredovisas senast i mars 2021. Utskottet noterar även det arbete som gjorts inom ramen för verksamt.se och att regeringens långsiktiga ambition för verksamt.se är att företagare enkelt och med hjälp av en hög grad av automation ska kunna få personligt anpassad information och vägledning digitalt.

När det gäller de förslag som redovisas i motionerna 2019/20:370 (SD), 2019/20:2262 (M), 2019/20:2760 (KD) och 2019/20:3106 (C) som på olika sätt rör Sveriges genomförande av EU-lagstiftning i nationell rätt vill utskottet anföra följande. Riksdagen riktade våren 2019 ett tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utskottet noterar bl.a. att statsrådet Ibrahim Baylan i mars 2020 i sitt svar på en skriftlig fråga anger att regeringen kommer att arbeta med genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. Vidare framhålls i svaret att Regeringskansliet upprättat riktlinjer för arbetet med genomförande av unionsrättsakter. Statsrådet konstaterar att regeringens fortsatta arbete med genomförande av EU-direktiv i nationell rätt i stora delar följer de intentioner som riksdagen uttryckt. Därtill anger statsrådet att givet riksdagens tillkännagivande överväger regeringen också vilka behov det kan finnas att ytterligare förbättra arbetet med genomförandet av EU-rätt i nationell rätt för att stärka svenska företags konkurrenskraft, stärka förenklingspolitiken och öka transparenzen i regelgivningen. Utskottet noterar att frågor som berör tillkännagivandet bereds inom Regeringskansliet. Därtill konstaterar utskottet att Regelrådet i november 2019 tillsammans med Tillväxtverket lämnade in en hemställan till regeringen med förslag på en ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar upprättade på EU-nivå. Utskottet noterar att hemställan för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Tillkännagivanden om olika typer av insatser för att minska regelbördan för företag föreslås också i bl.a. motionerna 2019/20:2364 (M) och 2019/20:3335 (KD). Det gäller exempelvis införandet av en regleringsgiljotin och principen ”En regel in, en regel ut”. När det gäller dessa frågor noterar utskottet bl.a. att statsrådet Ibrahim Baylan besvarade en skriftlig fråga i mars 2020 om denna

princip. Statsrådet angav att även om regeringen inte tagit ställning till om det vore aktuellt att verka för princip ”En regel in, en regel” ut på nationell nivå, överväger regeringen löpande vilka initiativ som är lämpligast att genomföra inom förenklingspolitiken.

Vidare efterfrågas bl.a. i motionerna 2019/20:370 (SD), 2019/20:1753 (C), 2019/20:2677 (M), 2019/20:3108 (C), 2019/20:3235 (SD), 2019/20:3251 (C) och 2019/20:3335 (KD) tillkännagivanden som rör Regelrådet och dess arbete. Det handlar bl.a. om förslag om att Regelrådet ska stärkas och ges ökade befogenheter, att dess organisatoriska placering ska utredas eller att rådet ska flyttas samt att rådet ska bli ett obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag. Utskottet vill här påminna om Statskontorets rapport Fler uppgifter för Regelrådet från januari 2018. Bakgrunden till rapporten är det regeringsuppdrag myndigheten fick i juli 2017 om att utreda förutsättningarna för och lämna förslag till utökade uppgifter för Regelrådet samt bedöma om de utökade uppgifterna medför att Regelrådet bör organiseras på ett annat sätt än i dagens form. Utskottet noterar att Statskontoret inte gjorde bedömningen att Regelrådet behövde omorganiseras utifrån de förändringar i arbetsuppgifter som föreslogs. Däremot framhöll Statskontoret vikten av att Regelrådet hade förutsebara resurser till sitt förfogande. Utskottet noterar även, vilken redan berörts, den hemställda Regelrådet och Tillväxtverket gjort till regeringen.

Därutöver finns i motionerna 2019/20:368 (SD), 2019/20:379 (SD) och 2019/20:1137 (SD) ett antal motionsyrkanden som rör enskilda näringsgrenar. Utskottet kan här konstatera att när det gäller livsvetenskap presenterade regeringen i december 2019 en strategi för livsvetenskaperna. I strategin anger regeringen bl.a. att den ser behov av ökad samverkan mellan regulatoriska myndigheter och företag. Samverkan ska stödja hälso- och välfärdsteknikföretag i Sverige med kunskap om regelverk för att underlätta för företagen att utveckla produkter och tjänster. När det gäller besöksnäringen noterar utskottet att näringen varit föremål för att antal regelförenklingsinsatser och att regeringen har för avsikt att ta fram en strategi för besöksnäringen.

Sammanfattningsvis avstyrker utskottet samtliga aktuella motionsyrkanden.

Reservationer

1. Förenklingsuppdrag, punkt 2 (S, V, MP)

av Helene Hellmark Knutsson (S), Lorena Delgado Varas (V), Maria Gardfjell (MP), Anna Johansson (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Lundh Sammeli (S) och Niklas Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2,

2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 4,

2019/20:3440 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3 och

2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

I motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) efterfrågas ett tillkännagivande till regeringen om att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att underlätta företagande. Givetvis delar vi motionärernas uppfattning om att det ska vara enkelt att starta och driva företag. Samtidigt kan vi konstatera att regeringen i skrivelsen redogör för ett flertal insatser som både genomförts och pågår för att genom digitalisering underlätta för företag och företagandet. Utöver det förenklingsuppdrag som regeringen 2013 gav till 19 myndigheter kan förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag nämnas. Förordningen omfattar 67 myndigheter och syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Regeringen anger i skrivelsen att förordningen trädde i kraft i oktober 2018 och den därför inte har fått fullt genomslag och att dess effekter således inte har kunnat bedömas. Därtill kan konstateras att regeringen i skrivelsen gör bedömningen att det finns tydliga och reglerade styrsignaler till myndigheterna om att prioritera arbetet med förenklat uppgiftslämnande och enklare myndighetskontakter och att det därför inte finns behov av ytterligare reglering i detta avseende.

Mot bakgrund av det ovannämnda och av att det pågår ett flertal insatser för att underlätta företagandet inom Sverige ser vi således inget skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag.

Därmed avstyrker vi motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) i berörda delar.

2. Programmet Serverat, punkt 3 (S, V, MP)

av Helene Hellmark Knutsson (S), Lorena Delgado Varas (V), Maria Gardfjell (MP), Anna Johansson (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Lundh Sammeli (S) och Niklas Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3,

2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 3,

2019/20:3440 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och

2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

I motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) efterfrågas att regeringen ska verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommuner. I likhet med motionärerna anser vi att det är lovvärt med insatser för att minska de administrativa kostnader som företag inom restaurang- och besöksnäringen har. Vi noterar att programmet Serverat är en del av regeringens arbete för att göra just detta. Av Tillväxtverkets årsredovisning framkommer att 21 kommuner anslöt sig till Serverat under 2019, vilket innebär att det vid utgången av 2019 var 41 kommuner som var anslutna till programmet. Vidare framgår det av regeringens skrivelse att Tillväxtverket bedriver ett aktivt arbete för att få ännu fler kommuner att ansluta sig till Serverat. Därtill anger regeringen i skrivelsen att det redan har påbörjats ett omfattande arbete inom ramen för Serverat i syfte att förbättra tjänsten och öka användningen. Vi kan således inte se några skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad motionärerna här föreslår.

Därmed avstyrker vi motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) i berörda delar.

3. Digital samverkan, punkt 4 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1,

2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,

2019/20:3440 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag kan notera att Riksrevisionen i sin granskning rekommenderar regeringen att fortsätta vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan mellan myndigheter. Mot bakgrund av bl.a. denna rekommendation efterfrågas i motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) ett tillkännagivande om att regeringen ska vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter. Jag konstaterar att regeringen i skrivelsen instämmer i att det finns ett behov av att underlätta digital samverkan mellan myndigheterna. Samtidigt anger regeringen i skrivelsen att den vidtagit olika åtgärder för att underlätta digital samverkan. Regeringen anför också att den följer frågan och att den vid behov kommer att överväga om det behövs mer styrning för att öka samverkan och förenkling.

Jag ser således inget behov för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter.

Därmed avstyrks motionerna 2019/20:3438 (L), 2019/20:3439 (C), 2019/20:3440 (M) och 2019/20:3441 (KD) i berörda delar.

4. ”En dörr in”, punkt 5 (M, C, KD, L)

av Lotta Olsson (M), Camilla Brodin (KD), Johan Hultberg (M), Erik Ottoson (M), Maria Nilsson (L), Sofia Nilsson (C) och Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:1776 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,
2019/20:2676 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 i denna del,
2019/20:2743 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 2 och
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1 och
bifaller delvis motion
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Företagare behöver i dag lämna in samma typer av uppgifter till flera olika myndigheter. För att minska företagens administrativa kostnader och för att förenkla företagens uppgiftslämnande krävs enhetliga och nationella lösningar som är användarvänliga och som underlättar informationsutbyte mellan myndigheter. Ett sådant system skulle minska tiden som företag behöver lägga på administration och samtidigt öka tiden som de kan lägga på sin kärnverksamhet, dvs. att skapa värde och jobb samt även minska risken för felrapportering. Vi ser således stora fördelar med ett samordnat system som innebär att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna enligt konceptet ”En dörr in”. Det är därför vår mening att riksdagen bör tillkänna för regeringen vad som här anförts om att underlätta företagens uppgiftslämnning genom konceptet ”En dörr in”.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:1776 (C), 2019/20:2676 (M), 2019/20:2677 (M), 2019/20:2743 (L) och 2019/20:3335 (KD) i berörda delar. Det vi här anförd överensstämmer i delar med det som förs fram i motion 2019/20:2444 (MP) som därmed i viss utsträckning kan anses tillgodosedd, och tillstyrks därför delvis.

5. Tidsgräns för handläggningstider, punkt 6 (M, SD)

av Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Johan Hultberg (M), Erik Ottoson (M), Adam Marttinen (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 14 och 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 i denna del.

Ställningstagande

Företagare som söker tillstånd för att exempelvis expandera eller starta en ny verksamhet bör kunna bli garanterade en rimlig handläggningstid av myndigheter och kommuner. Företagarna bör även bli informerade om hur lång denna handläggningstid är. Vi anser därför att riksdagen bör tillkänna för regeringen att den bör införa tidsgränser för handläggningstider.

Därmed blir motionerna 2019/20:386 (SD) och 2019/20:2677 (M) tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks.

6. Solnedgångsklausul, punkt 7 (S, V, MP)

av Helene Hellmark Knutsson (S), Lorena Delgado Varas (V), Maria Gardfjell (MP), Anna Johansson (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Lundh Sammeli (S) och Niklas Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 2,

2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 17 och

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Vi konstaterar att det i ett antal motioner föreslås tillkännagivanden om att införa s.k. solnedgångsklausuler, vilka innebär att en lag eller en reglering ska upphöra att gälla efter ett visst datum som förutbestäms vid dess införande, om inte lagstiftning införs för att förlänga tidsramen. Vi noterar att statsrådet Ibrahim Baylan har påtalat att det kan bli aktuellt att överväga att införa solnedgångsklausuler i de fall som det är tillämpligt. Mot denna bakgrund utesluter vi inte att det framöver kan bli aktuellt att pröva solnedgångsklausuler. Vi ser dock inget skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att införa solnedgångsklausuler.

Därmed avstyrks motionerna 2019/20:370 (SD), 2019/20:2506 (M), 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C) i berörda delar.

7. Implementeringsråd, punkt 8 (SD, KD)

av Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Adam Marttinen (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 och

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5.

Ställningstagande

När det gäller genomförande av EU-lagstiftning i nationell rätt kan vi konstatera att Danmark 2015 inrättade ett implementeringsråd med uppgiften att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. Syftet med rådet är att värna om Danmarks konkurrenskraft. I sitt arbete utgår rådet från fem principer: att inte överskrida minimikraven i EU:s regelverk, att lagstiftningen inte missgynnar danska företag, att vara flexibla och nyttja undantag då det är möjligt, att försöka nyttja andra alternativ än regelverk då det går samt att inte införa nya regelverk före den sista tidpunkten för införlivande. I enlighet med vad som anförs i motionerna 2019/20:370 (SD) och 2019/20:3335 (KD) anser vi att regeringen bör utreda inrättandet av en svensk funktion som kan fylla ett liknande syfte som det danska Implementeringsrådet.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:370 (SD) och 2019/20:3335 (KD) i berörda delar.

8. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (M)

av Lotta Olsson (M), Johan Hultberg (M) och Erik Ottoson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 samt
 2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5,
 bifaller delvis motion
 2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
 yrkande 2 och
 avslår motionerna
 2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD),
 2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD),
 2019/20:243 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,
 2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,
 2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–5,
 2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,
 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 15,
 2019/20:659 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
 2019/20:1137 av Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD),
 2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),
 2019/20:1321 av Sten Bergheden (M),
 2019/20:1322 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2019/20:1650 av Marta Obminska (M),
2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,
2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2262 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2364 av Ida Drougge (M),
2019/20:2372 av Lars Beckman (M),
2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M),
2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 1,
2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 11 och 12,
2019/20:2962 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33,
2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 22,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 3 och 4,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 13, 14 och 20,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 2–4 och 6 samt
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Det måste bli enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige. Entreprenörer måste ges förutsättningar för att vilja och våga satsa på sina idéer. Att minska regelbördan uppmuntrar till såväl mer företagande som stärkt konkurrenskraft gentemot andra länder och lägger grunden för fler företag som växer, fler jobb och ökade investeringar i Sverige. Vi anser därför, i likhet med vad som anförs i motion 2019/20:2677 (M), att regeringen ska prioritera arbetet med regelförenklingar för företag. För att regelförenklaringsarbetet ska gå framåt behöver Sverige en sammanhållen handlingsplan med tydliga mål, och regeringen bör kontinuerligt redovisa till riksdagen hur detta arbete fortlöper. En stor del av de regler som berör företag genomförs och tillämpas av myndigheter. Vi ser därför behov av att myndigheterna har tydliga direktiv och uppdrag i regleringsbrev om att arbeta med regelförenkling. Vi anser även att det är centralt att Regeringskansliet utvärderar och stärker sitt eget regelförenklande arbete.

I detta sammanhang vill vi även påtala att Regelrådet har ett viktigt uppdrag inom ramen för regelförenklaringsarbetet genom att granska förslag till nya regler och tillhörande konsekvensutredningar utifrån reglers effekter för företag. Regelrådet är sedan 2015 en del av Tillväxtverket. Det är vår uppfattning att denna organisatoriska lösning behöver utvärderas och att en sådan utvärdering även bör lämna förslag på hur rådet kan stärkas. Regelrådets mandat behöver breddas så att rådet i sina yttranden beaktar samtliga konsekvenser av regelgivning för företag och inte enbart företagens administrativa kostnader. Vidare

bör Regelrådet ges i uppdrag att granska och ge råd om genomförandet av europeisk lag i Sverige. Fram till dess att denna utvärdering är färdigställd menar vi att Regelrådet behöver få tillräckliga och oberoende resurser inom Tillväxtverket för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Vidare ser vi att det finns behov av att komma tillrätta med bristfälliga konsekvensutredningar. Enligt vår mening behöver Tillväxtverket intensifiera sina utbildningar för regelgivare i syfte att förbättra de kunskapsmässiga förutsättningarna för att upprätta konsekvensutredningar som håller hög kvalitet. Vi vill dessutom att regeringen stärker styrningen av kommittéer och annat utredningsarbete för att få fram bättre konsekvensutredningar.

I enlighet med vad som anges i motion 2019/20:2831 (M) menar vi att det behöver bli enklare att driva företag, och det behöver genomföras genomgripande regelförenklingar. Inte minst är detta viktigt för de svenska företagens konkurrenskraft som är beroende av hur regler och byråkrati står sig gentemot andra länder. Exempelvis får svenskt genomförande av EU-direktiv direkta följder för Sveriges konkurrenskraft gentemot Sveriges europeiska grannar. Eftersom många lagar och regler som påverkar företag har sin grund i lagstiftning från EU anser vi att frågan om generella regelförenklingar även bör drivas på EU-nivå. Regelförenklaringsarbetet bör därför prioriteras av Sverige i arbetet inom EU.

Sammanfattningsvis anser vi att riksdagen bör ställa sig bakom det som vi här anfört genom ett tillkännagivande till regeringen.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:2677 (M) och 2019/20:2831 (M) i berörda delar. Det vi har anfört om Regelrådet överensstämmer i delar med det som förs fram i motion 2019/20:3235 (SD) som därmed i viss utsträckning kan anses tillgodosedd, och den tillstyrks därför delvis. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

9. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Adam Martinen (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,
 2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–5,
 2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 och
 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 15 och
 avslår motionerna
 2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD),

2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:243 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,
2019/20:659 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2019/20:1137 av Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD),
2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),
2019/20:1321 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1322 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:1650 av Marta Obminska (M),
2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,
2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2262 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2364 av Ida Drougge (M),
2019/20:2372 av Lars Beckman (M),
2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M),
2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 1,
2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2 och 3,
2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 11 och 12,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5,
2019/20:2962 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33,
2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 22,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2–4,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 13, 14 och 20,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 2–4 och 6 samt
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige är av tradition ett land med starka myndigheter och mycket detaljreglering. I en värld med global handel och hård konkurrens verkar detta i många fall konkurrenshämmande för företagen. För svenska företag innebär regelbördan kostnader och administration som tar fokus från företagens egentliga verksamhet. Dessa merkostnader hämmar jobbskapande och tillväxt. Det är därför av största vikt att eftersträva förenklingar och ta bort onödiga regleringar där konsekvenserna inte motsvarar nyttan. Det är också viktigt att nya och förändrade regler är kostnadseffektiva. Vi anser därför i likhet med vad som anförs i motion 2019/20:370 (SD) att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera regelförenklingsarbetet. Vi menar att detta arbete bör göras systematiskt och i samarbete med näringslivsorganisationer som ofta har sakkunskap, och vi förordar därför att det införs en arbetsordning enligt följande. Svenska näringslivsorganisationer ges först möjlighet att lämna förslag på

vilka regler som bör förändras eller tas bort. Regeringen hänvisar därefter förslagen till berört departement och myndighet, samtidigt som respektive myndighet får i uppdrag att redogöra för hur de arbetar med frågan och vad som krävs för att en regel ska kunna förändras i den riktning näringslivet efterfrågar. Regeringen redovisar sedan i en årlig skrivelse till riksdagen sitt ställningstagande till myndigheternas förslag.

En annan viktig del av regelförenklingsarbetet genomförs av Regelrådet, som inrättades av den dåvarande regeringen 2008 för att verka för regelförenklningar för företag. Sedan januari 2015 är Regelrådet en organisation inom Tillväxtverket. Vi ser ett värde i att stärka Regelrådets kompetens och mandat. Vår uppfattning, som även framförs i motion 2019/20:370 (SD), är att Regelrådet bör vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen. Detta skulle ge rådet en större tyngd, inflytande och möjlighet att komma in tidigare i processen när nya regler tas fram. För att ytterligare inskräpa vikten av arbetet med regelförenklningar anser vi att Regelrådet ska kunna stoppa förslag till regler med bristfällig konsekvensutredning. Denna stoppfunktion skulle innebära att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regel-förslaget har utretts på ett godtagbart sätt. Först när Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen bör förslaget gå vidare i processen. Dock ska Regelrådet endast kunna stoppa införandet av en ny regel under en viss tid. På så vis sätts det press på regelgivare att ta fram bättre konsekvensanalyser.

När nya regler tas fram är det angeläget att de står i proportion till de mål och problem som reglerna är tänkta att lösa, vilket inte alltid är fallet. I förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning regleras hur förvaltningsmyndigheter under regeringen ska arbeta med konsekvensanalyser vid införande av nya föreskrifter. Vi anser, i likhet med vad som framförs i motion 2019/20:370 (SD), att det är viktigt att förvaltningsmyndigheterna konsekvent följer förordningens bestämmelser och även att förordningen bör reformeras och stärkas. Detta är inte minst angeläget vid genomförandet av EU-direktiv i svensk lagstiftning där s.k. gold plating (överreglering) är vanligt förekommande. Konsekvensutredningsförordningen föreskriver att det ska göras en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Denna skrivning bör inskräpas så att det framgår av förordningen att regelgivaren ska beskriva effekterna av när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning. Praxis i Sverige bör vara att, om det inte finns synnerliga skäl, endast miniminivån ska genomföras i svensk rätt.

Därtill vill vi ta upp handläggning som görs vid statliga myndigheter. Handläggningsprocessen kan dra ut på tiden och detta kan begränsa företagens möjligheter att bedriva sin verksamhet. Likt vad som framhålls i motion 2019/20:370 (SD) menar vi därför att regeringen ska ge myndigheterna i uppdrag att identifiera handläggningstider som är mest kostsamma för företagen och för samhället. Efter det ska mål och strategier sättas upp för myndigheterna som ger kapade köer och rimliga handläggningstider för företagen.

Vidare upplever många industriföretagare problem med att miljötillstånd för nya industrifastigheter drar ut på tiden samtidigt som affärsmöjligheterna är mycket goda för t.ex. export till växande ekonomier. Detta är kostsamt för företagen men även för samhället som förlorar både arbetstillfällena och skatteintäkter som vida överstiger kostnaden för ett tillräckligt antal handläggare. I likhet med vad som föreslås i motion 2019/20:386 (SD) menar vi att dessa handläggare måste bli fler och att deras uppgift ska vara att arbeta proaktivt och bistå företag som vill expandera.

En näring som är särskilt drabbad av onödigt regelkrångel är besöksnäringen. Vi menar att denna näring måste ges förutsättningar att fortsätta växa, generera arbetstillfällena och ge ökade skatteintäkter. Då finns det inte utrymme för otidsenliga regler, så som danstillstånd, cateringtillstånd och personalliggare. De regelverk som reglerar näringen bör istället vara utformade så att de uppfattas som rimliga och lätta att förhålla sig till för såväl näringen som besökarna. Vi menar i likhet med vad som framhålls i motion 2019/20:379 (SD) att de hämmande och obsoleta regelverk som reglerar besöksnäringen behöver ses över för att ytterligare stimulera näringen. Därtill anser vi att mer behöver göras för att ge livsvetenskaperna mer konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden. Vi anser därför, i likhet med vad som anges i motion 2019/20:368 (SD), att regeringen bör se över regelförenklingar på området. För svensk-baserade livsvetenskapsföretag innebär regelbördan kostnader och administration som tar fokus från företagens egentliga verksamhet. Förutom den uppenbara risken för företagsflyttar och uteblivna investeringar i Sverige drabbar dessa merkostnader i förlängningen hela samhället då det hämmar jobbskapande och tillväxt. Det är av stor vikt för företag inom livsvetenskaperna att regeringen genomför förenklingar och tar bort onödiga regleringar där konsekvenserna inte motsvarar nyttan samt att nya och förändrade regler är kostnadseffektiva.

Sammanfattningsvis bör riksdagen ställa sig bakom vad vi här anfört om behovet av regelförenklingar och tillkännage det för regeringen.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:368 (SD), 2019/20:370 (SD), 2019/20:379 (SD) och 2019/20:386 (SD) i berörda delar. Övriga aktuella motionsyrkanden avstyrks.

10. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (C)

av Sofia Nilsson (C) och Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33,

2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 22,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 13, 14 och 20 samt
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 2 och
avslår motionerna
2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:243 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,
2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–5,
2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 15,
2019/20:659 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2019/20:1137 av Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD),
2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),
2019/20:1321 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1322 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:1650 av Marta Obminska (M),
2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande
2,
2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2262 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2364 av Ida Drougge (M),
2019/20:2372 av Lars Beckman (M),
2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M),
2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 1,
2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda
M),
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2 och 3,
2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 11 och 12,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5,
2019/20:2962 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkandena 2–4 och
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 2–4 och 6.

Ställningstagande

Företag måste kunna skapas och växa i hela Sverige, inte bara i städerna utan även på mindre orter. Fyra av fem nya arbetstillfällen har under de senaste decennierna skapats i små och medelstora företag. Det digitaliserade samhället går också mer och mer mot decentralisering, med små företag och egenföretagare i nätverk. Tyvärr är inte de nuvarande reglerna anpassade för ett utspritt och småskaligt företagande. Vi menar därför att företagarpolitiken behöver förändras i grunden, bl.a. med genomgripande regelförändringar. För att göra detta behövs ett mer systematiskt regelförenklingsarbete.

I likhet med vad som framförs i motionerna 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C) anser vi således att regeringen bör se över om Regelrådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter. Detta behövs för att rådet ska kunna föreslå förändringar i lagförslag som bedöms skapa ökad regelbörda. Regelrådet bör också kunna granska regelbördan på lokal nivå och komma med stöd till kommunerna. Vidare menar vi att kostnader, i form av såväl tidsåtgång som avgifter, för företag som söker tillstånd hos kommuner och myndigheter måste minska. Om en tillståndsansökan inte besvaras inom två månader bör grundregeln vara att tillståndet beviljas automatiskt. Det är alltså vår uppfattning, som överensstämmer med vad som anförs i motionerna 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C), att tillstånd ska utfärdas inom rimliga tidsramar.

Vi ser även att Sverige och det svenska näringslivet har en stark position i den nya digitaliserade ekonomin som behöver vårdas och utvecklas. Samtidigt ser vi att det finns en överhängande risk att byråkrati och regler bromsar digitaliseringens möjligheter för nya tjänster och arbetstillfällen. Dessutom har den offentliga sektorn en mycket varierande grad av digitalisering, vilket påverkar möjligheterna till bra service för medborgarna. Vi menar därför, i enlighet med vad som föreslås i motion 2019/20:3108 (C), att existerande lagar och regler kontinuerligt bör ses över för att anpassas till den nya digitala ekonomin. Det behöver bli möjligt för allmänheten och företagen att föreslå anpassningar och ändringar av tillämpningen av existerande regelverk för digitalisering. Detta skulle exempelvis kunna uppnås genom att det redan nämnda Regelrådet förstärks, så att det kan ta initiativ till olika anpassningar med anledning av inkomna förslag.

Vidare vad gäller digitalisering har de statliga myndigheternas arbete för att underlätta för företagen genom digitala verktyg pågått under en längre tid. Webbportalen verksamt.se var starten för arbetet med att skapa en digital dörr in för företagen i deras kontakter med statliga myndigheter. Enligt vår mening behöver regeringen vidta ytterligare åtgärder i syfte att stärka digitaliseringsarbetet för mer myndighetssamverkan för att förenkla för företagen. Vi anser, i likhet med vad som framhålls i motion 2019/20:3439 (C), att webbportalen verksamt.se kontinuerligt behöver förbättras, och i det arbetet behöver ansvariga myndigheter säkerställa nyttan för både företagare och deltagande myndigheter. Att minska regelkrånglet för företag genom ny teknik för att skapa enklare system bör också komma de mindre företagen till del. För precis som det uttrycks i motion 2019/20:3251(C) anser vi att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt.

Slutligen noterar vi att genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt har blivit ett återkommande gissel för svenska företag, i synnerhet för små företag med begränsade förutsättningar att hantera invecklad byråkrati. Sverige utmärker sig ofta genom att överimplementera EU:s regelverk. För att minska dessa problem menar vi, i enlighet med vad som anförs i motion 2019/20:3106 (C), att Sverige bör övergå till att som standard direktimplementera EU-direktiv. Vi

anser att EU-direktiv som regel bör genomföras på den fastställda miniminivån, och endast när det finns starkt vägande skäl bör detta uttryckas i särskild lagstiftning. För att hantera denna problematik skulle Sverige exempelvis kunna låta utveckla Regelrådet genom att ta inspiration av Danmark där man infört ett implementeringsråd.

Sammanfattningsvis bör riksdagen ställa sig bakom vad vi här anfört om behovet av regelförenklingar och tillkännage det för regeringen.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:3106 (C), 2019/20:3108 (C), 2019/20:3251 (C) och 2019/20:3439 (C) i berörda delar. Övriga aktuella motionsyrkanden avstryks.

11. Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 11 och 12 samt
 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 2–4 och 6 samt
 avslår motionerna
 2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD),
 2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD),
 2019/20:243 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,
 2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,
 2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–5,
 2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,
 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 15,
 2019/20:659 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
 2019/20:1137 av Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD),
 2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),
 2019/20:1321 av Sten Bergheden (M),
 2019/20:1322 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2019/20:1650 av Marta Obminska (M),
 2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande
 2,
 2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkandena 1 och 2,
 2019/20:2262 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,
 2019/20:2364 av Ida Drougge (M),
 2019/20:2372 av Lars Beckman (M),
 2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M),
 2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M) yrkande 1,

2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2 och 3,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5,
2019/20:2962 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33,
2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 22,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2–4,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 13, 14 och 20 samt
2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Ju färre regler en företagare har att förhålla sig till, desto enklare är det för företagaren att göra rätt, samtidigt som de administrativa kostnaderna minskar. Jag anser därför att arbetet mot regelkrångel behöver ges högre prioritet. Likt vad som framförs i motion 2019/20:3335 (KD) menar jag att regeringen behöver ta fram en sammanhållen handlingsplan med tydliga och mätbara mål för hur regelbelastningen för företag ska minska. För att säkerställa att planen följs ska regeringen återkommande redovisa till riksdagen hur arbetet med planen fortlöper. Vidare är det min mening att nya modeller för att skydda företag mot ständigt växande pålagor behöver användas för att på så sätt minska företagets regelkrångel. I likhet med vad som anförs i motion 2019/29:3335 (KD) anser jag att principen ”En regel in, en regel ut” bör införas. Principen innebär att när nya regler införs ska regellättnader för företag genomföras i minst motsvarande omfattning.

Vidare kan jag konstatera att Regelrådets granskning av konsekvensutredningar av föreslagna lagar och regler visar på brister i analysen av påverkan på företagets kostnader och konkurrensförhållanden för företag. Detta gäller även de konsekvensutredningar som kommer från Regeringskansliet. Regelrådet har konstaterat att just kostnader och konkurrensförhållanden är aspekter som är av stor betydelse för företagets förutsättningar att arbeta och växa. Jag anser därför i enlighet med vad som framhålls i motion 2019/20:3335 (KD) att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas genom att rådet blir ett obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag. På så sätt skapas bättre möjligheter för såväl nya som ändrade lagar och regler att bli så ändamålsenliga som möjligt.

Jag kan även konstatera att myndigheternas service till företag kan vara helt avgörande för ett företags utveckling. Därför behöver kontakten med myndigheter bli smidigare och mer förutsägbar. För att komma till rätta med detta menar jag att det bör finnas tydligt definierade och tidsatta garantier för vilken service en företagare ska kunna vänta sig från myndigheterna. Vidare bör det regleras hur företagen ska kompenseras om myndigheten inte klarar av att leva upp till denna garanti. I likhet med vad som föreslås i motionerna

2019/20:2760 (KD) och 2019/20:3335 (KD) anser jag därför att regeringen bör utreda möjligheten att införa s.k. servicegarantier för företagen i syfte att bidra till en snabbare samt mer kvalitativ och förutsebar myndighetsservice.

En stor del av den lagstiftning i Sverige som påverkar företag har sin grund i lagstiftning från EU. Riksdagen har tidigare tillkännagett för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv ska genomföras i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utgångspunkten bör i dessa fall vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Jag anser dock att det behövs ytterligare åtgärder för att motverka överimplementeringen av EU-direktiv för att svenska företag ska få rimligare konkurrensvillkor. I Danmark genomför man s.k. grannkontroller. Detta innebär att det danska genomförandet av EU-direktiv jämförs med hur grannländer eller andra relevanta länder har genomfört lagstiftningen. Syftet med jämförelsen är att upptäcka om danska företag är missgynnade av det danska genomförandet och om så är fallet föreslås förändringar i de regler som reglerar genomförandet. I enlighet med vad som framhålls i motion 2019/20:2760 (KD) anser jag att också Sverige borde kunna införa ett liknande system, och regeringen bör därför utreda hur Sverige skulle kunna arbeta med strukturerade grannkontroller.

Sammanfattningsvis anser jag att riksdagen bör ställa sig bakom det som jag här anfört genom ett tillkännagivande till regeringen.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:2760 (KD) och 2019/20:3335 (KD) i berörda delar. Övriga aktuella motionsyrkanden avstyrks.

Särskilt yttrande

Övrigt om regelförenkling, punkt 9 (L)

Maria Nilsson (L) anför:

Jag har i det föregående ställt mig bakom utskottets ställningstagande att avstyrka de aktuella motionsyrkandena när det gäller vissa övriga frågor om regelförenklingar för företag, bl.a. med hänvisning till pågående insatser. Mot bakgrund av utskottets resonemang vill jag i detta särskilda yttrande dock samtidigt tydliggöra min uppfattning i frågan.

För att hela Sverige ska växa behövs det fler jobb i växande företag. Sverige behöver därför en företagsvänlig politik och det uppnås genom ett gynnsamt klimat för företagen och genom regelförenklingar. Tyvärr har utvecklingen de senaste åren gått åt fel håll; de administrativa kostnaderna för företagen till följd av regler har ökat. Detta är olyckligt eftersom den tid och kostnad som företagen behöver lägga på denna administration hade de istället kunna lägga på att utveckla sin verksamhet och affärsidéer. Jag vill således att det ska bli enklare att starta och driva företag och anser att det är ett arbete som behöver prioriteras av regeringen och dess myndigheter. Särskilt anser jag att regelbördan för de små och medelstora företagen behöver minska. Samtidigt behöver nya regler införas i ett samhälle som ständigt förändras, och därför behöver de regler som finns och de som tillkommer vara så få som möjligt och väl-motiverade.

Jag har även tidigare ställt mig bakom bl.a. förslag om att dels underlätta företagens uppgiftslämnande genom konceptet ”En dörr in”, dels minska företagens regelbörda genom att utreda möjligheten att införa solnedgångsklausuler för nya regler. Därutöver ser jag behov av ytterligare insatser för att underlätta företagandet och minska företagens administrativa kostnader. Bland annat anser jag att regelförenklaringsarbetet behöver systematiseras, och ett exempel på en sådan åtgärd skulle kunna vara att pröva principen en regel in, en regel ut när det gäller lagstiftning som påverkar företagande. Principen innebär att för varje ny administrativ börda som införs måste en motsvarande börda tas bort och syftar till att garantera att den samlade regelbördan för den som berörs av en ny regel i vart fall inte ökar.

Utöver detta ser jag att det finns behov av att tydliggöra myndigheternas ansvar för att värna företagsklimatet i Sverige. Jag ser därför fördelar med att göra en översyn av myndigheternas regleringsbrev och i att fler myndigheter ges ett uttryckligt uppdrag om att arbeta med regelförenklingar för företag. I första hand borde detta kunna gälla de myndigheter som tillämpar omfattande lagstiftning, som utövar tillsyn eller som har långtgående befogenheter när det gäller att utfärda föreskrifter. Ett annat förslag av intresse är att låta myndigheterna aktivt arbeta med att hitta regler som är felaktigt utformade eller direkt onödiga och samtidigt bli bättre på att dra nytta av digitaliseringens möjligheter. Därtill borde myndigheter som beslutar om föreskrifter eller allmänna

råd kunna göra konsekvensutredningar för att analysera förslagets följder och kostnadsmässiga effekter för företagen. Skulle det vara så att en föreskrift kan påverka företags förutsättningar borde även Regelrådet kunna ges tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.

När det gäller genomförande av EU-direktiv i svensk rätt riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen våren 2019 om att EU-lagstiftning ska genomföras på ett sätt som inte missgynnar företagens konkurrenskraft och att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Jag anser att det kan finnas tillfällen när det är rätt att gå utöver den miniminivå som fastslås i ett EU-direktiv, t.ex. på miljöområdet där Sverige bör vara ett föregångsland men även inom andra områden såsom arbetarskydd och folkhälsa. Sverige har dock i vissa fall och utan tillräckliga skäl genomfört mer omfattande regleringar än andra EU-länder. Denna överreglering ökar företagens regelbörda och hotar i längden de svenska företagens konkurrenskraft. Det är därför viktigt att genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt är regelsnålt. Det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen är således positivt eftersom Sverige behöver en vägledande princip om detta. Jag förväntar mig nu att regeringen vidtar de åtgärder som krävs i enlighet med riksdagens tillkännagivande och redovisar detta för riksdagen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2019/20:42 Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering.

Följdmotionerna

2019/20:3438 av Arman Teimouri m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka den digitala samverkan mellan myndigheter i syfte att förenkla företagande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att fler statliga myndigheter ska ges förenklingsuppdrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3439 av Peter Helander m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet med att utveckla webbportalen Verksamt säkerställa nyttan för både företagare och deltagande myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att fler tjänster ansluter sig till programmet Serverat för att öka anslutningsgraden hos kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att fler statliga myndigheter ska ges ett s.k. förenklingsuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3440 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att fler tjänster ansluter sig till programmet Serverat för att öka anslutningsgraden hos kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3441 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företaget och öka den digitala samverkan mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att fler tjänster ansluter sig till programmet Serverat för att öka anslutningsgraden hos kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:19 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nystartade företag bör få skjuta upp sina avgifter till Bolagsverket under de två första verksamhetsåren och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:27 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att eget utträde ska vara kostnadsfritt hos Bolagsverket och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:243 av Martina Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter bör ges i uppdrag att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav med syftet att förenkla och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på

storlek och hur länge de bedrivit verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på myndigheter att även bistå med råd och stöd till företag i samband med ansökningar och tillsyn och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:368 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenklingar för att ge livsvetenskaperna konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:370 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Regelrådet från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematisera regeringens och förvaltningsmyndigheternas arbete med regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens myndigheter ska identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företag och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga solnedgångsklausuler vid införandet av nya lagar och regler och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett implementeringsråd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hämmande och obsoleta regelverk och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en bortre tidsgräns för tillståndsansökningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid handläggningen av miljötillstånd i större omfattning än i dag arbeta proaktivt och behjälpligt gentemot företag som vill expandera och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:659 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagens regelkrångel behöver minska och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheters regelförenklingsarbete behöver bli mer systematiskt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen årligen genom en särskild skrivelse bör återrapportera till riksdagen om hur arbetet med regelförenklningar fortskrider och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1137 av Thomas Morell och Mikael Strandman (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskad regelbörda för företag inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1195 av Ingemar Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om beslutsprocesserna vid myndighetsbeslut vid tillståndshantering och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1321 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge dispenser vid uppstart av företag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1322 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheter till mer företagandevänliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1650 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med regelförenkling för företag bör fortsätta och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1753 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforska möjligheten att en särskild digitaliseringsinstans i förhållande till Regelrådet tillsätts, som får till uppgift att löpande granska lagstiftning och myndighetsbeslut som blockerar och försvårar utvecklingen av digitala tjänster och får till uppdrag att rekommendera åtgärder för att göra dessa digitala tjänster tillgängliga, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1776 av Peter Helander m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2179 av Lars-Arne Staxäng (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ålägga statliga myndigheter att ansluta sig till Uppgiftslämnarservice och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidareutveckla både Uppgiftslämnarservice och verksamt.se och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2262 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Europeiska revisionsrätten gör en jämförande granskning av implementering och efterlevnad av EU-direktiv som rör näringsverksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att uppdra åt svenska myndigheter att inom sitt respektive ansvarsområde sammanställa förteckningar över de svenska lagkrav som går utöver EU:s miniregler och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2364 av Ida Drougge (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regleringsgiljotinsprocess och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2372 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast sätta upp konkreta mål för att regelkrånglet ska minska betydligt varje år och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla system för enklare myndighetskontakter för företag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2472 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenkling för företag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2506 av Hans Rothenberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på myndigheter att systematiskt gå igenom äldre regler och förordningar för att i möjligaste mån ta bort dem som inte längre fyller någon funktion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya regler och bestämmelser som införs av myndigheter på alla nivåer i samhället bör ha en funktionstid på fem år och därefter måste omprövas för att vara fortsatt giltiga och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2602 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra villkoren för landets småföretagare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2676 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för uppgiftslämning till myndigheter genom ”en dörr in” och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera samt stärka Regelrådet och det regelförenklande arbetet i Regeringskansliet samt vid myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska prioritera arbetet med regelförenklingar för företag

samt kontinuerligt redovisa för riksdagen hur arbetet fortlöper och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta företagets kontakt med myndigheter genom att utveckla konceptet ”En dörr in” samt att tidsgränser för handläggningstider bör införas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2743 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återsrapportering från företag bör ske till en och samma myndighet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2760 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strukturerade grannkontroller och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsägbar myndighetservice och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det enklare att driva företag och genomföra genomgripande regelförenklingar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2962 av Edward Riedl (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regler ska bibehållas endast när de går att motivera utifrån att de fortfarande fyller en funktion och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om Regelrådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter och tillkännager detta för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillstånd ska utfärdas inom rimliga tidsramar och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagar och regler kontinuerligt bör ses över för att anpassas till den nya digitala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda Regelrådets mandat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om processen i samband med att nya regler som påverkar småföretagare antas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en småföretagarombudsman och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regler ska bibehållas endast när de går att motivera utifrån att de fortsatt fyller en funktion, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om Regelrådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillstånd ska utfärdas inom rimliga tidsramar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen handlingsplan med tydliga, mätbara mål om hur regelbelastningen för företag ska minska och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa principen ”en regel in, en regel ut” och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas genom att rådet blir ett

obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en svensk funktion som kan fylla ett liknande syfte som det danska Implementeringsrådet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda servicegarantier och tillkännager detta för regeringen.